

**Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine - SAŽETAK
prosinac 2021.**

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2539

Na temelju članka 43. stavka 1. Zakona o vodama (»Narodne novine«, br. 66/19. i 84/21.) i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11., 119/14., 93/16. i 116/18.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 30. prosinca 2021. donijela

ODLUKU

O DONOŠENJU VIŠEGODIŠNJEG PROGRAMA GRADNJE KOMUNALNIH VODNIH GRAĐEVINA ZA RAZDOBLJE DO 2030. GODINE

I.

Donosi se Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Višegodišnji program gradnje), u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja aktom, klasa: 325-01/20-01/45, urbroj: 517-09-3-1-1-21-128, od 13. prosinca 2021.

II.

Zadužuju se Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja i Hrvatske vode da na svojim mrežnim stranicama objave Višegodišnji program gradnje.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/21-42/12
Urbroj: 50301-05/31-21-5
Zagreb, 30. prosinca 2021.

Predsjednik
mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

OBRAZLOŽENJE

Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Program), koji se donosi ovom Odlukom Vlade Republike Hrvatske, izradile su Hrvatske vode na temelju članka 43. stavka 1. Zakona o vodama (Narodne novine, broj 66/19 i 84/21). Za navedeni Program proveden je postupak strateške procjene utjecaja na okoliš sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 3/17), uključujući i postupak glavne ocjene prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19).

Programom se utvrđuje okvirni program ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i odvodnje na koja se Republika Hrvatska obvezala Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Istim se operacionalizira sustav za provedbu na način koji će doprinijeti učinkovitijem korištenju financijskih, kadrovskih i tehničkih kapaciteta kojima raspolaže vodno gospodarstvo u području korištenja i zaštite voda kao i sektor vodnih usluga. Programom se utvrđuju pojedinačni vodnokomunalni projekti, način i razdoblje provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, red prvenstva (prioritizacija) u provedbi, te se definira okvir za praćenje njegove provedbe.

Osnovni cilj koji se planira postići ovim programskim dokumentom je zaštita voda i vodnog okoliša uspostavom sustava javne odvodnje s pročišćavanjem komunalnih otpadnih voda odgovarajućeg stupnja s konačnim ispuštanjem u odgovarajući prijemnik te osiguranje zdravstveno ispravne vode namijenjene ljudskoj potrošnji uspostavom sustava javne vodoopskrbe.

Predmetnim Programom se:

- omogućava usklađenost sa zahtjevima iz Direktive Vijeća 98/83/EZ od 3. studenog 1998. o kakvoći vode namijenjene za ljudsku potrošnju i Direktive (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka) (u daljnjem tekstu: DWD), te Direktive Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (u daljnjem tekstu: UWWTD),
- utvrđuje okvirni program ulaganja u projekte javne vodoopskrbe, javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda u narednom investicijskom ciklusu u razdoblju od 2021.-2027., sa završetkom 2030.g.,
- određuju aktivnosti i mjere vezano uz smanjenje gubitaka vode u sustavima javne vodoopskrbe te upravljanje tim gubicima,
- određuju prioritetni projekti izgradnje i rekonstrukcije sustava javne vodoopskrbe uvažavajući kriterije zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju, gubitke vode iz sustava javne vodoopskrbe i dostupnosti vode što većem broju korisnika, a osobito ranjivim i marginaliziranim skupinama,
- određuju prioritetni projekti izgradnje i rekonstrukcije sustava javne odvodnje u svim aglomeracijama, (uključujući i one ispod 2.000 ES-a),
- omogućuje odgovarajuće rješavanje zbrinjavanja otpadnog mulja s uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda,
- određuje očekivani utjecaj provedbe Programa na prirodu i okoliš kao i mjere zaštite okoliša i prirode uključujući i program praćenja njihovog stanja,
- utvrđuju ukupna potrebna ulaganja, kao i izvori financiranja za njegovu provedbu.

Ovaj Program predstavlja akt strateškog planiranja koji je povezan s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju 2021. - 2027. godine i dokument koji je uvjet za financiranje putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026.

Slijedom navedenog, ovom Odlukom Vlada Republike Hrvatske donosi Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine na prijedlog Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

SADRŽAJ:

1. UVOD
2. PROCES IZRADE I DONOŠENJA PROGRAMA
  - 2.1. Izrada i usklađivanje Prijedloga Programa
  - 2.2. Strateška procjena utjecaja Programa na okoliš
  - 2.3. Konzultacije s Europskom komisijom, nadležnim tijelima i zainteresiranom javnošću
3. STANJE VODNOKOMUNALNOG SEKTORA
  - 3.1. Javni isporučitelji vodnih usluga
  - 3.2. Demografske procjene
  - 3.3. Javna vodoopskrba
  - 3.4. Odvodnja i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda
  - 3.5. Stope amortizacije vodnocomunalne infrastrukture
4. CILJEVI
5. RAZVOJNI PROJEKTI
  - 5.1. Ulaganja u razvoj infrastrukture javne vodoopskrbe
  - 5.2. Ulaganja u razvoj infrastrukture odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda
  - 5.3. Posebni projekti - Projekti potpore razvoju vodnocomunalnih usluga koji se provode na nacionalnoj razini
  - 5.4. Ukupni procijenjeni troškovi razvoja vodnocomunalne infrastrukture
6. POKAZATELJI ISHODA PROVEDBE PROGRAMA
7. FINANCIRANJE
  - 7.1. Ukupna potrebna ulaganja u razdoblju 2021. - 2030.
  - 7.2. Raspoloživa financijska sredstva u razdoblju 2021. - 2030.
  - 7.3. Nedostajuća financijska sredstva za ukupno moguća ulaganja u razdoblju 2021. - 2030.
  - 7.4. Prioriteti ulaganja u razdoblju 2021. - 2030.
8. RIZICI ZA USPJEŠNU PROVEDBU PROGRAMA
9. OČEKIVANI UTJECAJI PROGRAMA NA PRIRODU I OKOLIŠ
  - 9.1. Zahtjevi zaštite okoliša i prirode
  - 9.2. Program praćenja stanja okoliša i ekološke mreže

1. UVOD

Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine (u daljnjem tekstu Program) je jedan od najznačajnijih planskih dokumenata upravljanja vodama, a istovremeno predstavlja akt strateškog planiranja povezan s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Njegovo donošenje propisano je člankom 43. Zakona o vodama (Narodne novine, br. 66/19 i 84/21), a Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 20. listopada 2020. godine stavljen je na popis akata strateškog planiranja. Nadležno tijelo zaduženo za izradu Programa je prema toj Odluci Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja.

Odluku o donošenju Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina (Narodne novine, broj 147/21) donijela je Vlada Republike Hrvatske na svojoj 93. sjednici održanoj 30. prosinca 2021. godine nakon provedene strateške procjene utjecaja na okoliš sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 3/17), uključujući i postupak glavne ocjene prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), te nakon provedenih konzultacija s Europskom komisijom, s drugim tijelima državne uprave i s javnošću putem e-savjetovanja. Dokument je objavljen na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske (<https://vlada.gov.hr/sjednice/93-sjednica-vlade-republike-hrvatske-33650/33650>), Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (<https://mingor.gov.hr/visegodisnji-program-gradnje-komunalnih-vodnih-gradjevina-za-razdoblje-do-2030-godine/8548>) i Hrvatskih voda (<https://www.voda.hr/hr/visegodisnji-programi-gradnje>).

Nacrt Prijedloga Programa izradile su Hrvatske vode, a stratešku procjenu utjecaja Programa na okoliš, kao i sve ostale aktivnosti vezane uz konzultacije s Europskom komisijom, s drugim tijelima državne uprave i s javnošću obavilo je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, koje je u konačnici i predložilo donošenje Programa Vladi Republike Hrvatske.

Zakonom o vodama određeno je da višegodišnji programi gradnje moraju biti sukladni drugim planskim dokumentima upravljanja vodama (Strategija upravljanja vodama, Plan upravljanja vodnim područjima). Time se osigurava njihova usklađenost sa strateškim opredjeljenjima i politikom upravljanja vodama, te preuzetim standardima Europske unije na području politike voda, osobito onima iz Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (Okvirna direktiva o vodama) (SL L 327, 22.12.2000.), koja je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije 2014/101/EU od 30. listopada 2014. o izmjeni Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (Tekst značajan za EGP) (SL L 311, 31. 10. 2014.) (dalje u tekstu: Okvirna direktiva o vodama), te iz vodnokomunalnih direktiva i to:

- Direktive Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (SL L 135, 30.5.1991.), dopunjena Direktivom Komisije 98/15/EZ od 27. veljače 1998. s obzirom na određene zahtjeve utvrđene u Dodatku I. (Tekst značajan za EGP) (SL L 67, 7. 3. 1998.) (dalje u tekstu: Direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda),
- Direktive Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 330, 5.12.1998.) koja je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije (EU) 2015/1787 od 6. listopada 2015. izmjeni priloga II. i III. Direktivi Vijeća 98/83/EZ o kvaliteti vode namijenjene za

ljudsku potrošnju (SL L 260, 7.10.2015.), odnosno njenom preinakom Direktiva (EU) 2020/2184 od 16. prosinca 2020. (dalje u tekstu: Direktiva o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju).

Okvirna direktiva o vodama zahtijeva vođenje politike cijena vode prema načelu povrata troškova od vodnih usluga, što je osnova za provođenje politike odgovorne i učinkovite upotrebe vode prema načelu racionalnog korištenja uključujući i osiguranje sredstava za razvoj, redovito održavanje i obnavljanje vodnokomunalne infrastrukture. Načelo povrata troškova od vodnih usluga transponirano je u Zakon o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine, br. 153/09, 90/11, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17 i 66/19).

Potpisivanjem i ratifikacijom Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 2/12) Republika Hrvatska je između ostalog preuzela i obvezu provedbe vodnokomunalnih direktiva u rokovima predviđenim prijelaznim razdobljima. Za Direktivu o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju donesena je preinaka krajem 2020. godine, koju je Republika Hrvatska kao i sve ostale države članice Europske unije dužna transponirati u svoj pravni sustav do sredine siječnja 2023. godine. Kako bi se svi ti zahtjevi usprkos određenim kašnjenjima što prije ispunili, Republika Hrvatska provodi reformu vodnokomunalnog sektora predviđenu Zakonom o vodnim uslugama (Narodne novine, broj 66/19) i donosi Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine.

U Višegodišnjem programu gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine definirani su ciljevi postizanja standarda obavljanja usluge opskrbe vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju i ciljevi postizanja standarda javne odvodnje čijim će se ostvarenjem u budućem razdoblju ispuniti zahtjevi dviju vodnokomunalnih direktiva. Dokumentom se utvrđuju pojedinačni projekti, način i razdoblje provedbe, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava za njih, te red prvenstva u provedbi. Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine usklađen je s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine (Narodne novine, broj 13/21), sa Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Narodne novine, broj 46/20), sa Strategijom niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu (Narodne novine, broj 63/21) i sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 106/17).

Člankom 63. Zakona o vodnim uslugama (Narodne novine, broj 66/19) propisano je da su javni isporučitelji vodnih usluga dužni provesti višegodišnji program gradnje u rokovima određenima tim programom, te da su jedinice lokalne samouprave dužne osigurati provedbu višegodišnjeg programa gradnje osnivanjem javnih isporučitelja vodnih usluga, ostvarivanjem članskih odnosno dioničarskih prava i obveza u javnim isporučiteljima i na drugi način u skladu sa Zakonom o vodnim uslugama i posebnim zakonima. Istim člankom također je propisano da izvještaj o provedbi višegodišnjeg programa gradnje Vladi Republike Hrvatske podnose Hrvatske vode u kojem su, među ostalim, dužne navesti razloge neprovedbe.

Člankom 23. Zakona o vodnim uslugama propisano je da skupština javnog isporučitelja vodnih usluga mora donijeti poslovni plan koji između ostalog sadrži i plan gradnje komunalnih vodnih građevina, koji prema članku 32. istog Zakona mora biti usklađen s višegodišnjim programom gradnje. O toj sukladnosti Hrvatske vode izdaju pisano mišljenje, na zahtjev javnog isporučitelja vodnih usluga, nadležnog ministarstva ili Vijeća za vodne usluge u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Isporučitelj vodnih usluga dužan je objaviti plan gradnje komunalnih vodnih građevina na svojoj mrežnoj stranici, te ga putem te stranice držati dostupnim javnosti za sve vrijeme njegova važenja.

Stupanjem na snagu Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine prestaje važiti Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina (Narodne novine, broj 117/15).

2. PROCES IZRADE I DONOŠENJA PROGRAMA

2.1. Izrada i usklađivanje Prijedloga Programa

Odluku o internoj organizaciji izrade Nacrta Prijedloga Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine donijele su Hrvatske vode 17. siječnja 2020. godine (Klasa: 325-01/20-01/000040, Urbroj: 374-1-2-20-1). Sukladno toj Odluci, Hrvatske vode su izradile prvi Nacrt Prijedloga Programa kroz stručnu suradnju s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja i s javnim isporučiteljima vodnih usluga i dostavile su ga 28. prosinca 2020. godine ministarstvu na daljnje postupanje.

Nacrt Prijedloga Programa je nakon toga više puta usklađivan sa zaprimljenim komentarima dobivenim tijekom postupka strateške procjene utjecaja Programa na okoliš, sa zaprimljenim komentarima drugih tijela državne uprave, sa zaprimljenim komentarima iz e-savjetovanja s javnošću, te u konačnici sa zaprimljenim komentarima od strane Europske komisije. Konačni Nacrt Prijedloga Programa je nakon svih provedenih usklađivanja dostavljen ministarstvu 30. studenog 2021. godine na daljnje postupanje prema Vladi Republike Hrvatske.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je Prijedlog Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina uputilo na donošenje Vladi Republike Hrvatske aktom Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-09-3-1-1-21-128 od 13. prosinca 2021. godine.

2.2. Strateška procjena utjecaja Programa na okoliš

Ministar zaštite okoliša i energetike je 27. veljače 2020. godine donio Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Programa (Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-07-3-1-20-6). Odluka je objavljena na mrežnoj stranici ministarstva na poveznici: <https://mingor.gov.hr/postupci-strateske-procjene-nadlezno-tijelo-je-ministarstvo-gospodarstva-i-odrzivog-razvoja/4037> (u daljnjem tekstu: mrežna stranica ministarstva).

Postupak određivanja sadržaja strateške studije utjecaja na okoliš proveden je sukladno članku 8. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredba). Javnost je informirana o ovom postupku i pozvana na sudjelovanje objavom Informacije i poziva na mrežnoj stranici ministarstva (Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-07-3-1-20-9 od 29. travnja 2020. godine). Ministarstvo je pribavilo mišljenja tijela i / ili osoba određenih posebnim propisima i mišljenja tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave i drugih tijela o sadržaju strateške studije i razini obuhvata podataka koji se moraju obraditi u strateškoj studiji, vezano na područje iz njihova djelokruga. Tijekom postupka određivanja sadržaja strateške studije utjecaja na okoliš Programa, zbog pogoršanja epidemiološke situacije vezano uz pandemiju Covid-19 virusa, nisu održane konzultacije sukladno članku 9., stavcima 4. i 5. Uredbe, te su iste provedene elektroničkim putem s tijelima koja su dostavila mišljenje u pisanom obliku.

Odluka o sadržaju strateške studije utjecaja na okoliš Programa donesena je 19. lipnja 2020. godine (Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-07-3-1-2-20-22) i objavljena je na mrežnoj stranici ministarstva.

Stratešku studiju izradio je ovlaštenik Elektroprojekt d.d. iz Zagreba.

Povjerenstvo za stratešku procjenu utjecaja na okoliš Programa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) imenovano je Odlukom (Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-07-3-1-20-34 od 10. kolovoza 2020. godine). Povjerenstvo je održalo dvije sjednice putem videokonferencije: 21. svibnja i 15. srpnja 2021.

godine, tijekom kojih je ocijenilo Stratešku studiju u odnosu na Nacrt Prijedloga Programa, te donijelo Mišljenje (Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-09-3-1-2-21-82 od 15. srpnja 2021. godine) da je strateška studija cjelovita i stručno utemeljena.

Javna rasprava o Strateškoj studiji i Nacrtu Prijedloga Programa provedena je u razdoblju od 8. rujna do 8. listopada 2021. godine. Uvid u predmetnu dokumentaciju omogućen je u službenim prostorijama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb, te na mrežnoj stranici ministarstva. Javno izlaganje održano je 30. rujna 2021. godine s početkom u 11.00 sati u službenim prostorijama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb. Obavijest o provedbi javne rasprave o Strateškoj studiji i Nacrtu Prijedloga Programa objavljena je u dnevnim novinama „Večernji list“ 26. kolovoza 2021. godine, te je cjelovita dokumentacija (Strateška studija, Netehnički sažetak Strateške studije, te Nacrt Prijedloga Programa) objavljena i na mrežnoj stranici ministarstva.

Istodobno sa stavljanjem Strateške studije i Nacrta Prijedloga Programa na javnu raspravu, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja je dostavila navedenu dokumentaciju i na mišljenje tijelima i osobama sukladno Zakonu o zaštiti okoliša i Uredbi (Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-07-3-1-2-21-92 od 6. rujna 2021. godine). Svoje komentare dostavili su:

1. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za energetiku,
2. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za klimatske aktivnosti,
3. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom,
4. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za programe i projekte EU, europske i međunarodne poslove,
5. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode,
6. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU,
7. Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine,
8. Ministarstvo kulture i medija,
9. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture,
10. Ministarstvo poljoprivrede,
11. Ministarstvo turizma i sporta,
12. Ministarstvo unutarnjih poslova,
13. Ministarstvo zdravstva,
14. Hrvatski zavod za javno zdravstvo,
15. Hrvatska zajednica županija,
16. Koprivničko - križevačka županija,
17. Udruga gradova u Republici Hrvatskoj,
18. Hrvatska zajednica općina,
19. Grad Zagreb,
20. Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb.

Zaprimljeni komentari su detaljno razmotreni i primjedbe su uglavnom prihvaćene.

Nakon provedene javne rasprave, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja je dostavila sva mišljenja, primjedbe i prijedloge s javne rasprave kao i mišljenja tijela i osoba na očitovanje izrađivačima Nacrta Prijedloga Programa i Strateške studije. Sve primjedbe, mišljenja i prijedlozi na Nacrt Prijedloga Programa i Stratešku studiju razmotreni su od strane izrađivača Strateške studije, od strane izrađivača Nacrta Prijedloga Programa Hrvatskih voda i od strane nadležnog tijela Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Svojim očitovanjem u sklopu obrasca Izvešća o provedenoj predmetnoj javnoj raspravi i e-savjetovanju o Nacrtu Prijedloga

Programa od 2. prosinca 2021. godine, ovlaštenik je u suradnji s nadležnim tijelom obrazložio razloge njihova prihvaćanja, odnosno neprihvaćanja, te je prema prihvaćenim primjedbama doradio Stratešku studiju. Hrvatske vode su istovremeno doradile Nacrt Prijedloga Programa.

U okviru strateške procjene, a sukladno Rješenju Uprave za zaštitu prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (Klasa: UP/I-612-07/20-37/44, Urbroj: 517-05-2-3-20-2 od 19. veljače 2020. godine) proveden je postupak Glavne ocjene prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu. Sukladno mišljenju Uprave za zaštitu prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (Klasa: 612-07/20-58/23, Urbroj: 517-10-2-3-21-15 od 3. prosinca 2021. godine), a na temelju provedenog postupka Glavne ocjene prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu, te analize mogućih utjecaja iste, utvrđeno je da je Program prihvatljiv za ekološku mrežu uz primjenu mjera ublažavanja negativnih utjecaja na ekološku mrežu utvrđenih u strateškoj studiji, te Mišljenju Povjerenstva (Klasa: 325-01/20-01/45, Urbroj: 517-09-3-1-2-21-82 od 15. srpnja 2021. godine).

Slijedom svega prethodno navedenog, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja izdala je Mišljenje (Klasa: 351-03/21-01/2337, Urbroj: 517-05-1-1-21-2 od 6. prosinca 2021. godine) da je postupak strateške procjene utjecaja na okoliš Programa proveden sukladno Zakonu, Uredbi i Uredbi o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (Narodne novine, broj 64/08).

2.3. Konzultacije s Europskom komisijom, nadležnim tijelima i zainteresiranom javnošću

Nacrt Prijedloga Programa je 30. rujna 2021. godine upućen na mišljenje Europskoj komisiji. Neslužbene komentare na Nacrt Prijedloga Programa Europska komisija je dostavila 1. studenog 2021., a službene je dostavila 24. studenog 2021. godine. U tom su razdoblju Hrvatske vode dodatno uskladile dokument prihvaćajući sve komisijine prijedloge. Usklađeni dokument zajedno s odgovorima na komentare Europske komisije, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je 30. studenog 2021. godine ponovno dostavilo Europskoj komisiji. Europska komisija je 21. prosinca 2021. godine odgovorila da nema daljnjih komentara. Sva komunikacija Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja s Europskom komisijom odvijala se putem elektroničke pošte.

Svoje komentare o Nacrtu Prijedloga Programa prije upućivanja u postupak savjetovanja s javnošću dala su sljedeća nadležna tijela:

1. Ured za zakonodavstvo,
2. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU,
3. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova,
4. Ministarstvo financija.

Zaprimljeni komentari su detaljno razmotreni i primjedbe su prihvaćene.

E-savjetovanje sa zainteresiranom javnošću trajalo je od 16. studenog 2021. godine do 1. prosinca 2021. godine. Ukupno je dobiveno 9 komentara koji su razmotreni i na koje je odgovoreno.

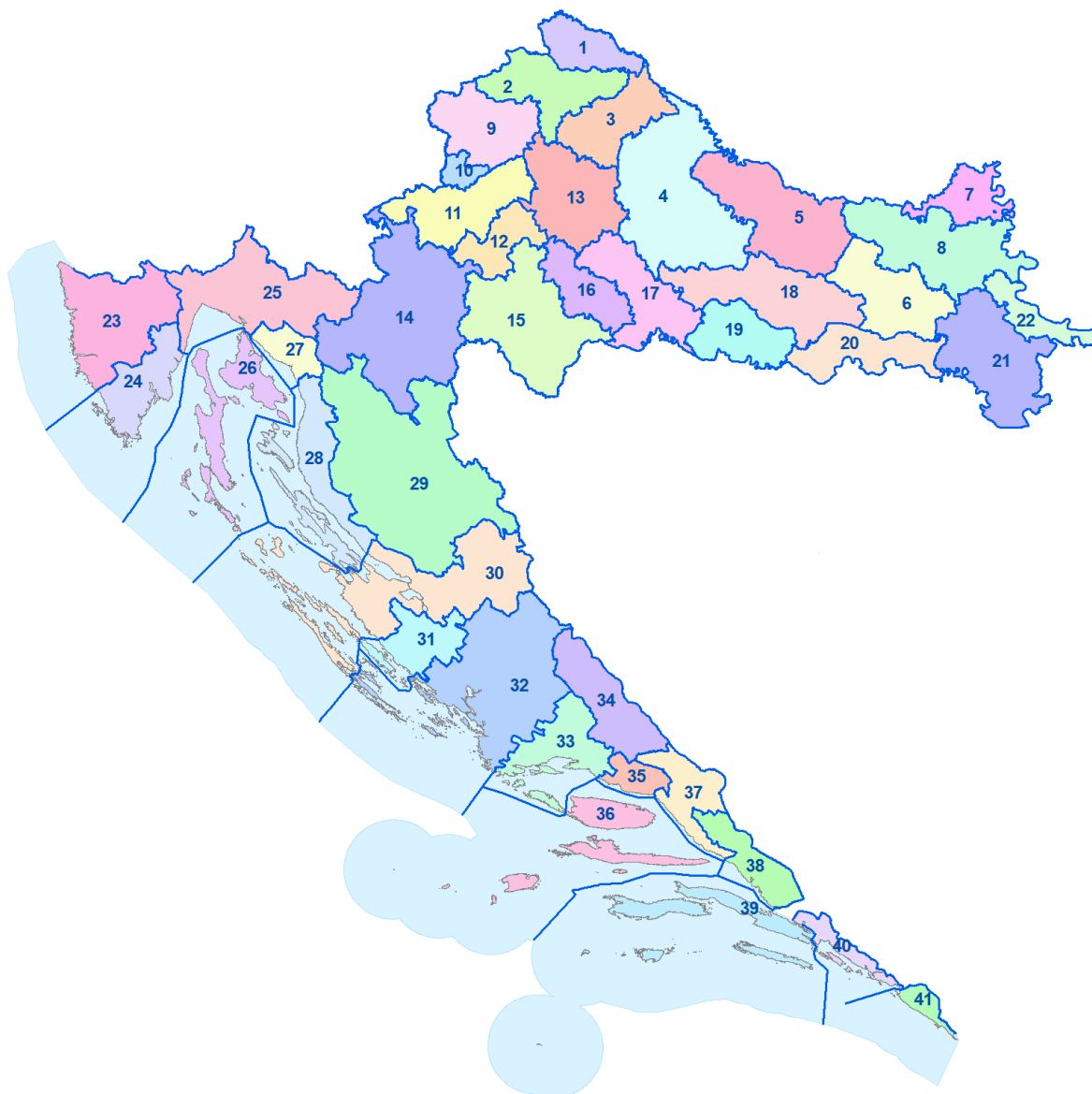
3. STANJE VODNOKOMUNALNOG SEKTORA

3.1. Javni isporučitelji vodnih usluga

U Republici Hrvatskoj vodne usluge javne vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda trenutačno pruža 156 javnih isporučitelja vodnih usluga / isporučitelja vodnih usluga. Broj javnih isporučitelja se od 2015. godine postupno smanjuje zbog njihove integracije pri provedbi EU projekata. Broj isporučitelja koji obavljaju djelatnost vodnih usluga po županijama značajno varira od 1 (Međimurska županija) do 17 (Zadarska županija). Usitnjenost vodnokomunalnog sektora veća je na područjima jadranskih županija (primjerice Zadarska županija, Dubrovačko - neretvanska županija, Istarska županija, te Splitsko - dalmatinska županija), nego na područjima kontinentalnih županija. 17 isporučitelja vodnih usluga djeluje na području više županija i to 16 na području dvije županije, dok primjerice Vodovod i odvodnja d.o.o., Šibenik obavlja poslove vodoopskrbe na području 3, a odvodnje na području 2 županije. Na jadranskom vodnom području preko 40 % javnih isporučitelja vodnih usluga se specijaliziralo i obavlja isključivo poslove ili javne vodoopskrbe ili javne odvodnje.

Kako bi se planirane aktivnosti u provedbi vodnokomunalnih direktiva mogle provesti, nužno je reformirati vodnokomunalni sektor. Od 156 isporučitelja vodnih usluga od kojih je samo 8 velikih i 32 srednje veličine. Ostali su mali i mikro-isporučitelji. Svega njih 30 isporučuje 4/5 ukupnih količina vode za ljudsku potrošnju. Hrvatski sabor je pod pritiskom pojačanih ulaganja u građevine za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, odvodnju i vodoopskrbu, te posljedičnih troškova, 2019. godine donio Zakon o vodnim uslugama čiji je cilj stvoriti samoodržive isporučitelje, koji će financirati svoje redovito poslovanje iz cijene vode, a razvojne projekte iz policentričnih izvora financiranja (EU fondovi, proračuni središnje države i lokalne samouprave, sredstva Hrvatskih voda, zajmovi i krediti). Samoodrživi isporučitelji moraju obavljati poslove i javne vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda, te moraju biti sposobni provesti složene investicije, održavati izgrađene vodne građevine u stanju pune funkcionalnosti i što je najvažnije zadržati cijenu vode u granicama prihvatljivim za stanovništvo do najviše 3 % neto raspoloživog godišnjeg dohotka kućanstava na svojim uslužnim područjima. Primarni instrument postizanja ciljeva je pripajanje postojećih isporučitelja najvećem isporučitelju na uslužnom području (društvo preuzimatelj). Reforma je započela donošenjem Uredbe o uslužnim područjima (Narodne novine, broj 147/21) od strane Vlade Republike Hrvatske.

Prema Zakonu o vodnim uslugama i Uredbi o uslužnim područjima određeno je 41 uslužno područje.

Slika 1. Uslužna područja

3.2. Demografske procjene

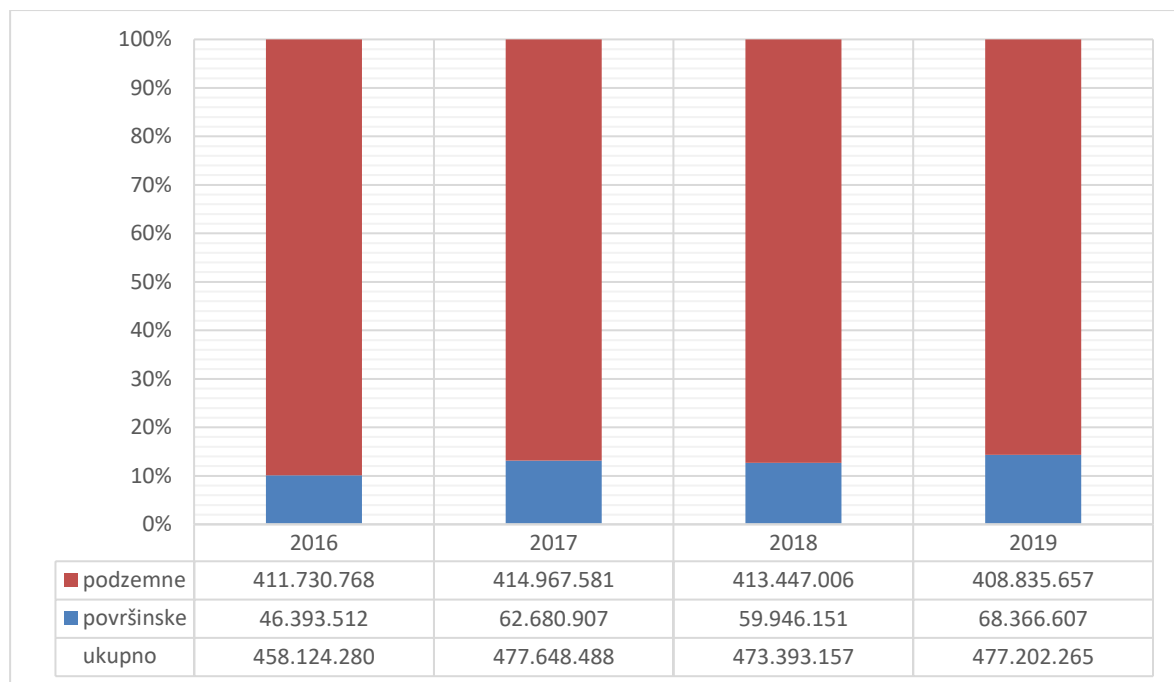
Prema službenim podacima Državnog zavoda za statistiku ukupan broj stanovnika u Republici Hrvatskoj u 2018. godini u odnosu na popis stanovništva iz 2011. godine smanjio se za preko 208.000 stanovnika, odnosno za oko 5 %.

Značajan pad broja stanovnika (preko 10 %) zabilježen je u nekim općinama i gradovima na područjima Sisačko - moslavačke županije, Osječko - baranjske županije, Vukovarsko - srijemske županije, Brodsko - posavske županije, Požeško - slavonske županije, Virovitičko - podravske županije, Bjelovarsko - bilogorske županije, Koprivničko - križevačke županije i Karlovačke županije. Na tim područjima može se očekivati otežana provedba projekata usklađenja sa zahtjevima Direktive o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju i Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, i to zbog ograničavajućih tehničko - provedbenih i financijskih okolnosti. Izraženo smanjenje broja stanovnika značajno može utjecati i na uspješnost poslovanja tijekom razdoblja intenzivnog ulaganja u razvoj, ali i tijekom razdoblja eksploatacije (pogona) razvijenih vodnocomunalnih sustava. Porast broja stanovnika

zabilježen je u nekim općinama i gradovima na područjima Primorsko - goranske županije, Splitsko - dalmatinske županije, Dubrovačko - neretvanske županije i Zagrebačke županije, te na području Grada Zagreba. Na drugim područjima je pad broja stanovnika bio manji od 10 % ili je broj ostao isti kao i ranije.

3.3. Javna vodoopskrba

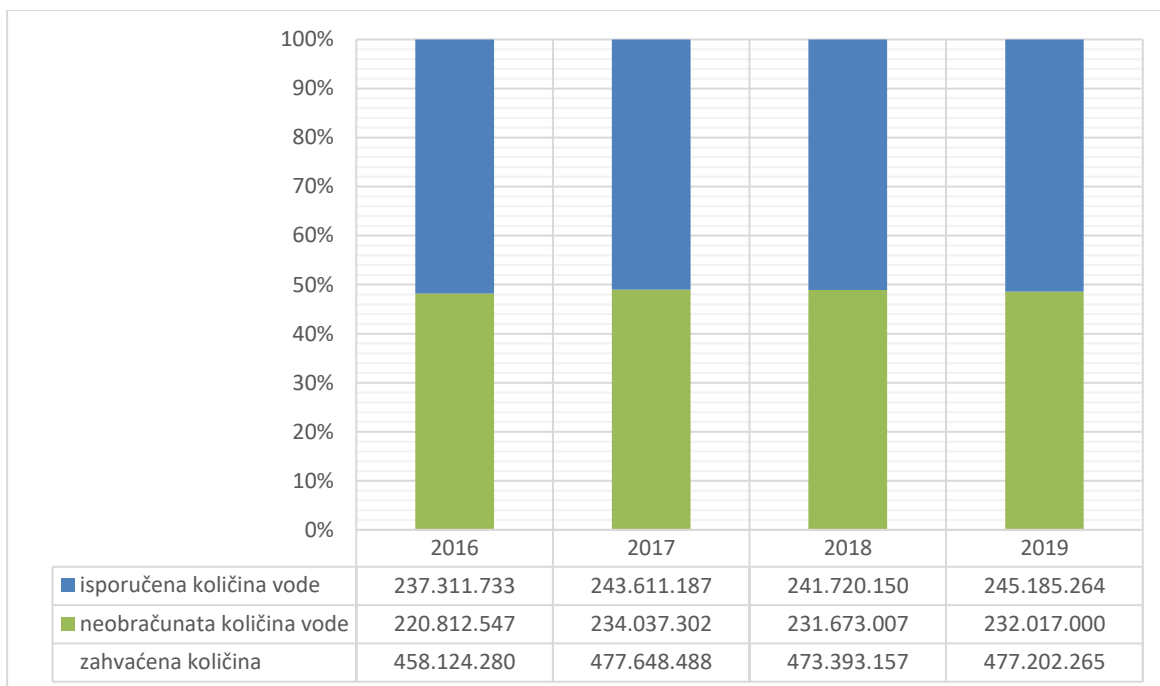
Prema službenim podacima dostavljenim Državnom zavodu za statistiku ukupna količina zahvaćenih voda za potrebe javne vodoopskrbe u razdoblju 2016. do 2019. godine se kreće u rasponu od 450 do 480 milijuna m³ godišnje. Uglavnom se zahvaćaju podzemne vode (akviferi) i izvorišta (krš), ukupno oko 90 % i tek manjim dijelom površinske vode.

Slika 2. Količine zahvaćene vode u razdoblju od 2016. do 2019. godine

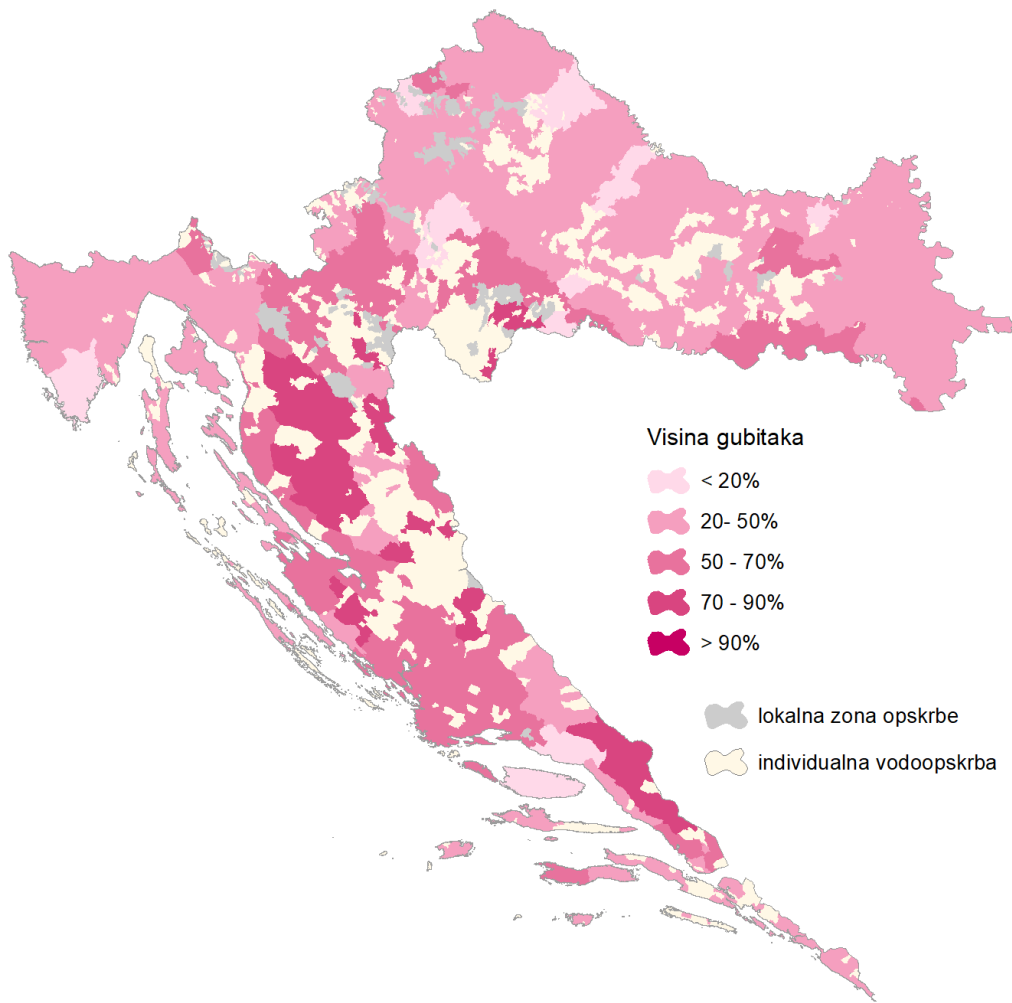
Istovremeno, ukupne isporučene količine voda su znatno manje i kreću se u rasponu od 237 do 245 milijuna m³ godišnje, odnosno oko 50 % zahvaćene količine.

Slika 3. Omjer zahvaćene i isporučene količine voda u razdoblju od 2016. do 2019. godine

Ovako velika razlika u količini zahvaćene i isporučene, odnosno iskorištene količine vode ukazuje na činjenicu da je opterećenje vodnih tijela zahvaćanjem voda za potrebe javne vodoopskrbe nepotrebno veliko, te da je nužno pokrenuti program poticanja ulaganja u smanjenje gubitaka i time smanjenje utjecaja zahvaćanja voda na količinsko stanje podzemnih, odnosno na ekološko stanje (hidromorfološki element) površinskih voda.

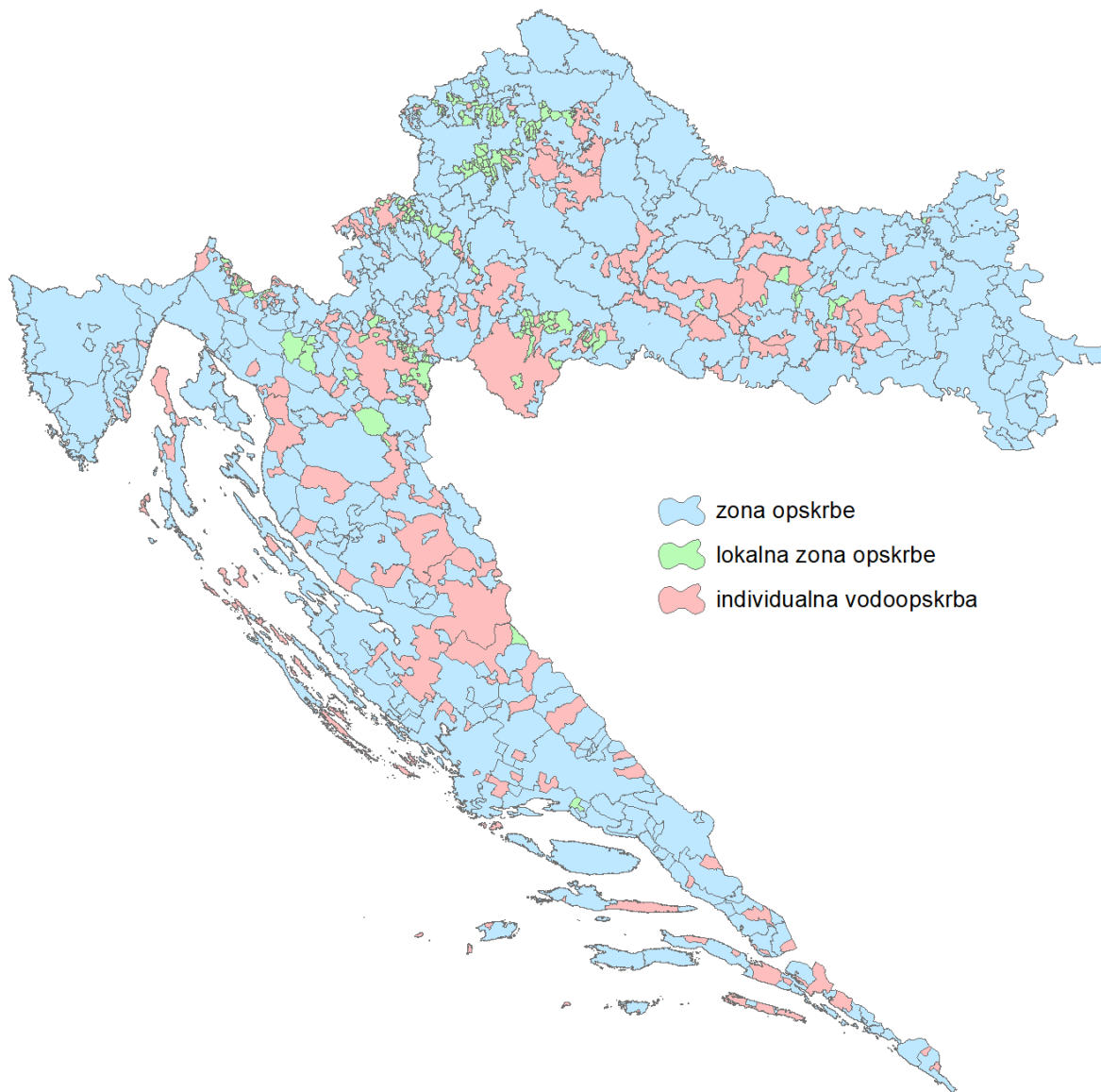

Slika 4. Gubici u javnim vodoopskrbnim sustavima

Promatrajući ukupne količine isporučene vode u odnosu na broj stanovnika (procjena priključenih stanovnika u 2018. godini), prosječna specifična potrošnja za Republiku Hrvatsku iznosi oko 200 l/stanovniku na dan. Ako se uzme u obzir količina vode isporučena samo domicilnom stanovništvu, prosječna specifična potrošnja na razini Republike Hrvatske iznosi umjerenih 123 l/stanovniku na dan.

Povećana specifična potrošnja isporučene vode po stanovniku je karakteristična za turistička područja. S druge strane, izuzetno niska specifična potrošnja ukupno isporučene količine vode (manje od 80 l ukupno isporučene vode po stanovniku na dan) je karakteristična za 9 javnih isporučitelja vodnih usluga: Kapelakom d.o.o., Kapela, Komunalije d.o.o., Đurđevac, Lip - Kom d.o.o., Lipovljani, Komunalije vodovod d.o.o., Čazma, Voda Garešnica d.o.o., Garešnica, Vodakom d.o.o., Pitomača, Vodovod d.o.o., Veliki Grđevac, Vodovod Zapadne Slavonije d.o.o., Nova Gradiška i Zažablje d.o.o., Mlinište.

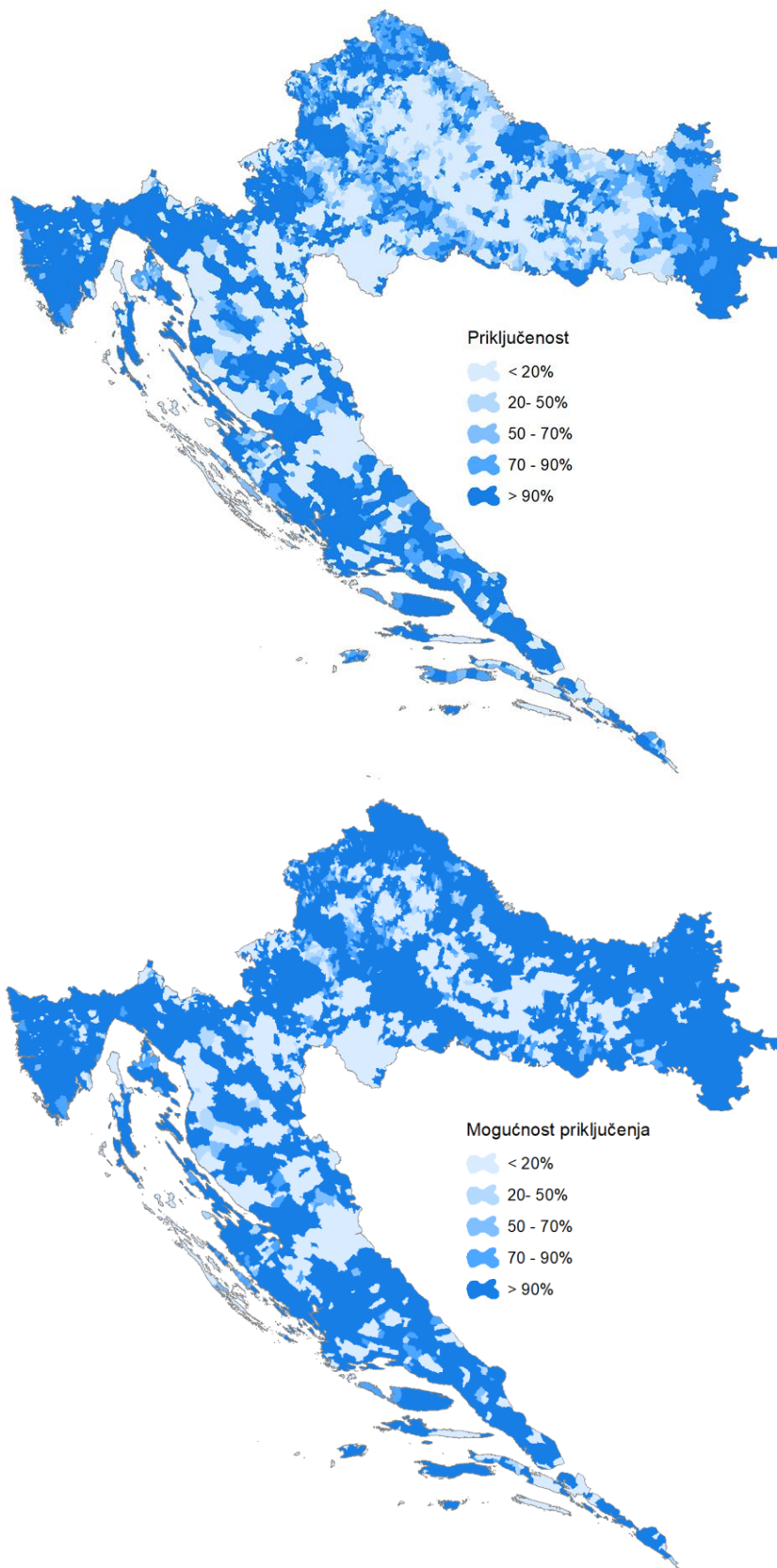
Zona opskrbe je zemljopisno definirano područje unutar kojeg voda namijenjena za ljudsku potrošnju dolazi iz jednog ili više izvora, te unutar kojeg se kvaliteta vode može smatrati otprilike ujednačenom. U Izvještaju o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju u Republici Hrvatskoj za 2019. godinu, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2020., određeno je 512 zona, uz dodatnu napomenu da su na 34 uslužna područja utvrđena područja individualne vodoopskrbe. Naime, kako bi se dobio ukupan pregled stanja, odnosno statusa (javni, lokalni i ostalo) za sva naselja u Republici Hrvatskoj, za ona naselja za koja je utvrđeno da nisu obuhvaćeni zonama javne vodoopskrbe, odnosno zonama lokalne vodoopskrbe, navedeno je da pripadaju područjima individualne vodoopskrbe.

Slika 5. Zone opskrbe

Područja individualne vodoopskrbe obuhvaćaju 1.161 naselje i oko 84.000 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2011. godine odnosno 73.000 stanovnika prema procjeni Državnog zavoda za statistiku za 2018. godinu, odnosno oko 13 % manje stanovnika u 2018. godini u odnosu na 2011. godinu. Prosječna veličina naselja s individualnom odvodnjom iznosi 63 stanovnika (od 2 do 476 stanovnika po naselju).

Priključenost stanovništva na vodoopkrbne sustave, uključivo i lokalne vodovode je prema dostupnim podacima i prema analizi priključenosti pojedinačno po naseljima oko 87 %, a mogućnost priključenja iznosi oko 93 %. Procijenjeno da je u 2018. godini na vodoopkrbne sustave bilo priključeno oko 3.542.700 stanovnika.

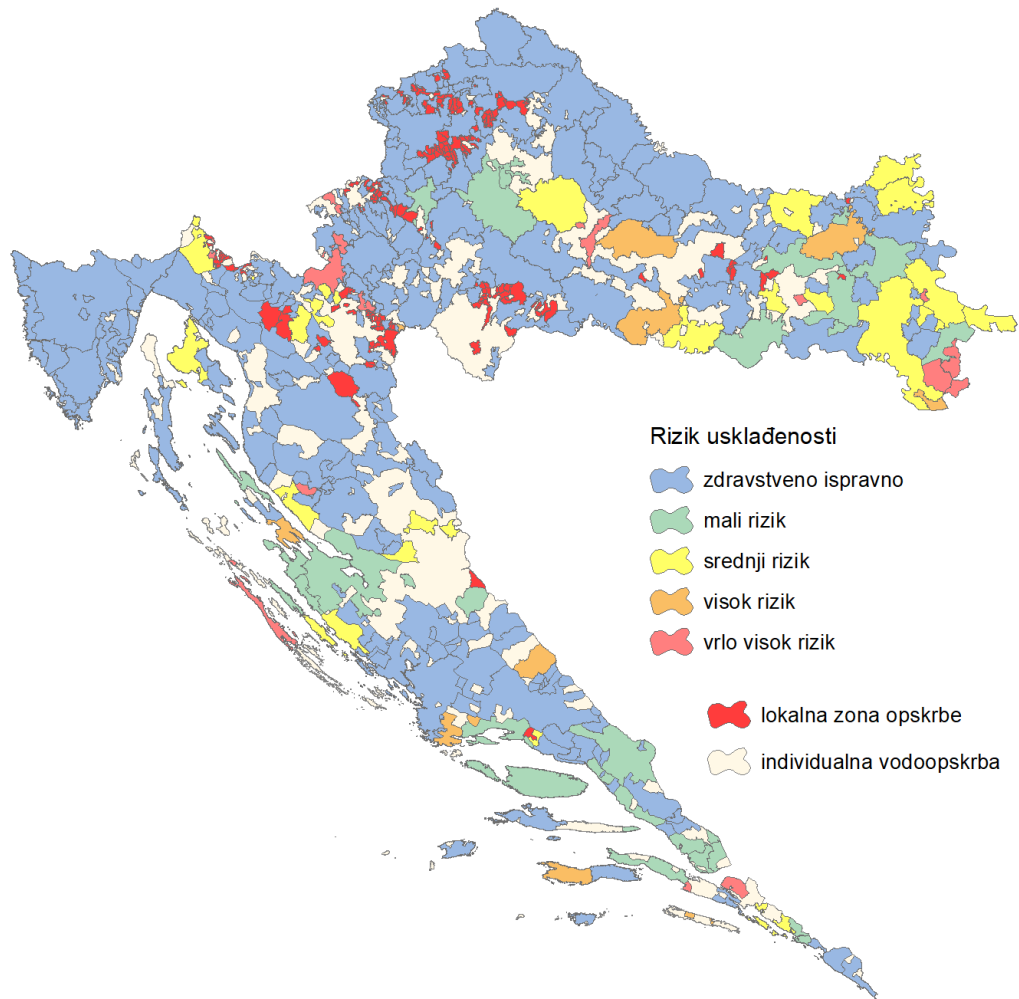

Slika 6. Dostupnost vode za ljudsku potrošnju

Zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju na javnim i lokalnim vodoopskrbnim sustavima prati Hrvatski zavod za javno zdravstvo, na temelju plana monitoringa izvorišta vode namijenjene za ljudsku potrošnju i monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju iz vodoopskrbne mreže, čija je provedba definirana Zakonom o vodi za ljudsku potrošnju. U redovitim godišnjim izvješćima rezultati se obrađuju i objavljuju agregirani na razini županija.

Na osnovu monitoringa utvrđeno je stanje voda po zonama opskrbe i vodoopskrbnim područjima. Pri ocjeni stanja po zonama opskrbe korišteni su kriteriji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a ocjenu rizika je obavilo ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo uz pomoć Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Kao kriterij za ocjenu rizika uzet je u obzir vrsta i broj pokazatelja koji ne zadovoljavaju granične vrijednosti zdravstvene ispravnosti, te broj prekoračenja u 2019. godini. Utvrđeno je 5 kategorija rizika: zdravstveno ispravno, mali rizik, srednji rizik, visok rizik i vrlo visok rizik.

Pri tome je rizik procijenjen samo za zone opskrbe javne vodoopskrbe, dok se sve zone lokalnih vodovoda smatraju zonama s vrlo visokim rizikom bez obzira na rezultate monitoringa. Naime, riječ o potpuno nekontroliranim vodoopskrbnim sustavima, gdje praktično ne postoji mogućnost nadzora nad zdravstvenom ispravnošću vode za ljudsku potrošnju, odnosno ne postoji mogućnost upravljanja sustavom.

Slika 7. Procjena rizika usklađenosti sa zdravstvenom ispravnošću vode za ljudsku potrošnju

Rezultati su pokazali da oko 38 % ukupnog broja stanovnika u oko 24 % naselja koji su priključeni na sustave javne vodoopskrbe koriste vodu za koju je ocijenjeno da je pod rizikom s obzirom na zdravstvenu ispravnost. Naime, na oko 25 % zona potrebno je provesti određene aktivnosti kako bi se rizik doveo na prihvatljivu razinu (prihvatljiva razina: vrlo mali odnosno mali rizik). U dijelu koji se odnosi na lokalne vodovode, a s obzirom na činjenicu da kontrolu i upravljanje kakvoćom voda (kako bi se postigla usklađenost s parametrima zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju) nije moguće postići, procijenjeno je da se za sve priključene stanovnike može pretpostaviti vrlo visok rizik s obzirom na zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju.

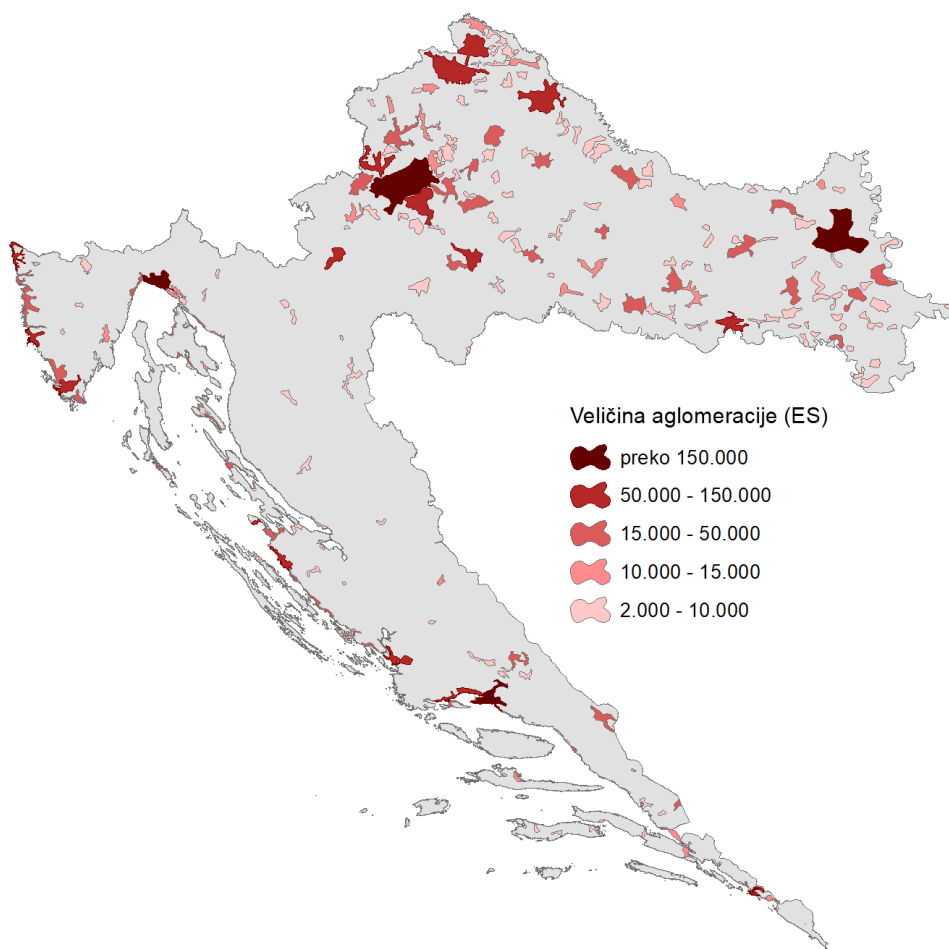
3.4. Odvodnja i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda

Aglomeracija je područje na kojem su stanovništvo i / ili gospodarske djelatnosti dovoljno koncentrirane da se komunalne otpadne vode mogu prikupljati i odvoditi do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ili do krajnje točke ispuštanja, s time da se područje jedne aglomeracije opslužuje s jednim sustavom za prikupljanje i s jednim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda. Početna analiza takvih područja obavljena je još 2010. godine u Planu provedbe vodnokomunalnih direktiva, kada su identificirane 763 aglomeracije ili sustava odvodnje s jednim sustavom za prikupljanje i jednim uređajem za pročišćavanje, pri čemu su 294 aglomeracije bile veće od 2.000 ES. Rokovi realizacije projekata aglomeracija većih od 2.000 ES iz Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji dani su u sljedećoj tablici.

Osjetljivost	Veličina aglomeracije (ES)				
	2.000 - 10.000	10.000 - 15.000	15.000 - 50.000	50.000 - 150.000	> 150.000
Vodno područje rijeke Dunav - osjetljivo područje	prikupljanje otpadnih voda sekundarno pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda naprednije pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda naprednije pročišćavanje		prikupljanje otpadnih voda naprednije pročišćavanje
	31.12.2023. (12)	31.12.2020. (9)	31.12.2018. (7)		31.12.2018. (7)
167 aglomeracija	126 aglomeracija	10 aglomeracija	20 + 9 = 29 aglomeracija		2 aglomeracije
Jadransko vodno područje - osjetljivo područje (ispuštanje na kopnu i na dijelu osjetljivog mora)	prikupljanje otpadnih voda sekundarno (odgovarajuće*) pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda (ili) naprednije pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda naprednije pročišćavanje		prikupljanje otpadnih voda naprednije pročišćavanje
	31.12.2023. (12)	31.12.2020. (9)	31.12.2018. (7)		31.12.2018. (7)
39 aglomeracija	26 aglomeracija	5 aglomeracija	8 + 0 = 8 aglomeracija		-
Jadransko vodno područje - područje mora koje nije proglašeno osjetljivim	prikupljanje otpadnih voda odgovarajuće pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda sekundarno pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda sekundarno pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda sekundarno pročišćavanje	prikupljanje otpadnih voda sekundarno pročišćavanje
	31.12.2023. (12)	31.12.2023. (12)	31.12.2018. (7) 31.12.2020. (9)**	31.12.2018. (7)	31.12.2018. (7)
88 aglomeracija	53 aglomeracije	16 aglomeracija	2 + 11** = 13 aglomeracija	4 aglomeracije	2 aglomeracije
ukupno 294 aglomeracije	205 aglomeracije	31 aglomeracija	41 aglomeracija	13 aglomeracija	4 aglomeracije
* - priobalna područja					
** - priobalne aglomeracije sa značajnim udjelom turizma u ukupnom opterećenju (većem od 30%)					

U redovitim dvogodišnjim ciklusima obavljaju se noveliranja informacija o aglomeracijama. Prema posljednjoj analizi napravljenoj u sklopu pripreme Izvješća o provedbi Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda koje je u sklopu 11. izvještajnog ciklusa dostavljeno Europskoj komisiji u listopadu 2020. godine, prema stanju u 2018. godini u Republici Hrvatskoj ima 747 aglomeracija. Od ukupno 747 aglomeracija 260 aglomeracija ima opterećenje veće od 2.000 ES (ekvivalentnih stanovnika), te imaju obvezu usklađenja s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Aglomeracijama većim od 2.000 ES je obuhvaćeno oko 3.424.000 stanovnika, odnosno 3.305.000 stanovnika prema projekcijama za 2018. godinu što čini nešto više od 80 % ukupnog broja stanovnika. Prosječna aglomeracija veća od 2.000 ES ima 6 naselja i oko 13.000 stanovnika.

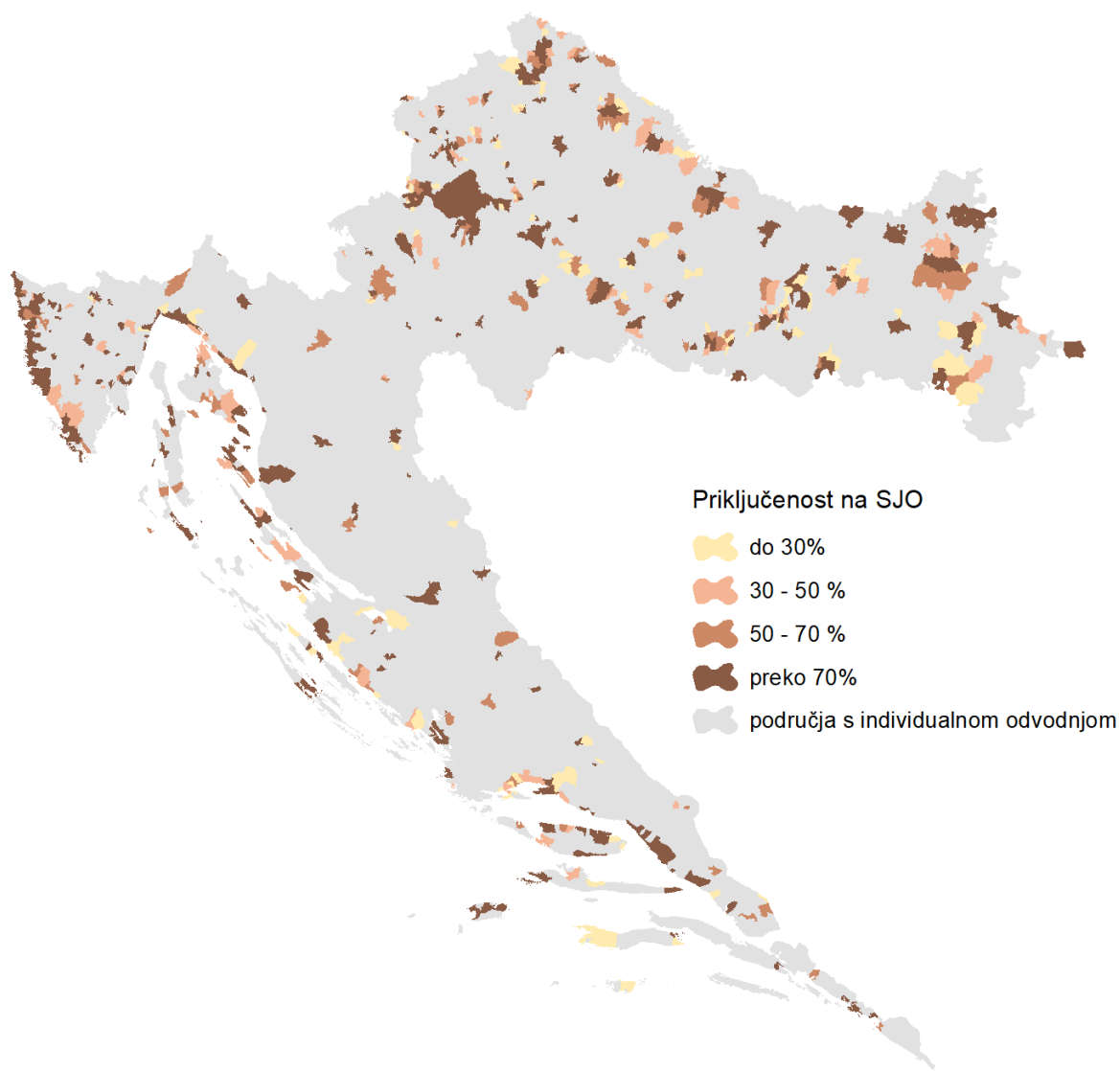
Slika 8. Prostorni raspored aglomeracija s opterećenjem većim od 2.000 ES prema veličini opterećenja

Prosječan stupanj priključenosti na sustave javne odvodnje u aglomeracijama većim od 2.000 ES iznosi 68 %, dok je priključenost stanovništva u Republici Hrvatskoj 55 %. Dodatno se oko 21 % ukupnog opterećenja zbrinjava nekom vrstom individualnog sustava odvodnje. Dostavljeni podaci ukazuju da se oko 85 % primijenjenih rješenja odnosi na septičke jame, oko 12 % na sabirne jame i nešto manje od 2 % na male biološke uređaje, biljne uređaje i slično.

U Republici Hrvatskoj je izgrađeno 105 uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda (dalje u tekstu: uređaji) u aglomeracijama s opterećenjem većim od 2.000 ES, uz napomenu da je 45 uređaja po izvedenom stupnju pročišćavanja usklađeno s zahtjevima Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, odnosno imaju potrebnu ili višu razinu pročišćavanja. Prosječna priključenost promatrana kroz ukupno opterećenje na

sustave javne odvodnje na takvim uređajima je 63 % (nešto niža od prosjeka). Međutim, posebno je zabrinjavajuća činjenica da se svega 9 % ukupnog opterećenja (oko 451.600 stanovnika) aglomeracija većih od 2.000 ES pročišćava na uređajima zahtijevane razine pročišćavanja.

Trenutačno su u gradnji 43 uređaja za pročišćavanja otpadnih voda sa zahtijevanim stupnjem pročišćavanja, dok su 4 u probnom radu, što će značajno podići razinu usklađenosti Republike Hrvatske sa zahtjevima članka 4. i 5. Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Slika 9. Stupanj priključenosti na sustave javne odvodnje

Preostalih 487 aglomeracija manjih od 2.000 ES obuhvaća 343.560 stanovnika što je 8 % ukupnog broja stanovnika u Republici Hrvatskoj, odnosno 400.320 ES ukupnog opterećenja što je nešto više od 7 % ukupnog postojećeg opterećenja u aglomeracijama.

Sagledavajući razinu priključenosti u aglomeracijama manjim od 2.000 ES na sustave javne odvodnje ona je očekivano niža u odnosu na veće aglomeracije. U ovim aglomeracijama priključeno je 31.235 stanovnika što je nešto više od 9 % ukupnog obuhvaćenog stanovništva odnosno 46.496 ES što je nešto manje od 12 % ukupnog postojećeg opterećenja u tim aglomeracijama. 75 aglomeracija manjih od 2.000 ES ima instaliran i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda ukupnog instaliranog kapaciteta nešto manje od 65.000 ES s pretežno 2. stupnjem pročišćavanja (72 %).

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. (Narodne novine, broj 3/17), utvrđeni su ciljevi gospodarenja otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na početne godine. U Planu gospodarenja otpadom je navedeno kako je potrebno unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada, a jedan od zadataka odnosi se i na uspostavu sustava gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kroz mjeru izrade Akcijskog plana za korištenje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na pogodnim površinama. Akcijski plan je završen u ožujku 2020. godine i objavljen je na mrežnoj stranici Hrvatskih voda na poveznicama:

https://voda.hr/sites/default/files/dokumenti/PUVP3%20-%20OUE%20-%200014_1.pdf (Završno izvješće) i https://voda.hr/sites/default/files/dokumenti/PUVP3%20-%20OUE%20-%200014_2.pdf (Izvršni sažetak).

Postojeća produkcija suhe tvari iznosi oko 26.750 t ST/god. (tona suhe tvari godišnje). U razdoblju 2018. - 2026. planira se značajan porast produkcije mulja zbog povećanja opterećenja aglomeracija i zbog puštanja u rad pojedinih novih uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. U razdoblju 2026. - 2031. dodatno je planiran blagi rast produkcije mulja uslijed daljnjeg povećanja opterećenja aglomeracija, te postizanje 79.300 t ST/god. do 2031. godine. Nakon 2031. godine očekuje se stagniranje navedenih količina, sukladno usvojenim ulaznim pretpostavkama.

Izbor konkretnog načina zbrinjavanja mulja odvijati će se na razini pružatelja usluga, odnosno uslužnih područja, te regija u kasnijim fazama donošenja odluka, i to tijekom pripreme za realizaciju projekata u sklopu kojih će se provoditi i dodatne analize utjecaja na okoliš, pri čemu će izbor ovisiti o raspoloživim organizacijskim, financijskim i provedbenim mogućnostima. Akcijskim planom predviđena je primjena bilo kojeg postupka obrade mulja na uređajima, koji u danim okolnostima i na konkretnim uređajima predstavljaju dugoročno ekonomski, tehnički i ekološki prihvatljiva rješenja. Pri izboru postupka obrade mulja treba poštivati načela novog EU Akcijskog plana za kružno gospodarstvo, jedne od glavnih sastavnica europskog Zelenog plana. Akcijski plan za kružno gospodarstvo predstavlja skup međusobno povezanih inicijativa za uspostavu čvrstog i usklađenog okvira politike u kojem će održivi proizvodi, usluge i poslovni modeli postati standard, te će se obrasci potrošnje transformirati tako da se otpad ni ne proizvodi. Akcijski plan za kružno gospodarstvo uvodi i dodatne mjere kojima će se osigurati smanjenje proizvodnje otpada, te dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta EU-a za visokokvalitetne sekundarne sirovine. Ovim planom ojačavat će se i kapaciteti EU-a za preuzimanje odgovornosti za vlastiti otpad. Slijedom navedenog osnovni principi kružnog gospodarstva su prevencija nastanka otpada, smanjenje količine nastanka otpada, odgovornost proizvođača za vlastiti otpad, kao i daljnja korisna uporaba otpada.

Imajući u vidu načela kružnog gospodarstva, pri planiranju i projektiranju uređaja potrebno je analizirati moguće postupke obrade mulja koji bi se koristio u određene svrhe, sve sa ciljem da se s tim postupcima dobiju što manje količine otpada i da se postignu utvrđeni parametri za te svrhe, uključujući postotak suhe tvari i sastav mulja.

3.5. Stope amortizacije vodnokomunalne infrastrukture

Stope amortizacije vodnokomunalne infrastrukture procijenjene su prema veličini javnog isporučitelja vodnih usluga kako slijedi.

Veličina javnog isporučitelja vodnih usluga prema kriterijima Vijeća za vodne usluge	Pokazatelj	Procijenjena stopa amortizacije vodnokomunalne infrastrukture (%)	
		Vodoopskrba	Odvodnja
mikro	raspon	2 % - 14 %	2 % - 14 %
	prosjeck	10 %	8 %
mali	raspon	2 % - 12 %	2 % - 12 %
	prosjeck	5 %	5 %
srednji	raspon	2 % - 8 %	2 % - 8 %
	prosjeck	5 %	5 %
veliki	raspon	3 % - 7 %	3 % - 7 %
	prosjeck	5 %	5 %
svi isporučitelji	raspon	2 % - 14 %	2 % - 14 %
	prosjeck	6 %	6 %

4. CILJEVI

Ciljevi Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine posebno su razrađeni na način da je njihovo ostvarenje moguće pratiti na osnovu mjerljivih pokazatelja ishoda (indikatora).

Jedan od osnovnih preduvjeta uspješnosti provedbe ovoga Programa je ostvarenje napretka u reformi vodnokomunalnog sektora, pa se zato prva grupa ciljeva odnosi na pitanja institucionalnog ustroja u sektoru vodnih usluga, dok se druga i treća grupa ciljeva odnosi na javnu vodoopskrbu i odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda kako slijedi.

1. Ciljevi vezani uz reformu vodnokomunalnog sektora su:

- (a) Uspostava uslužnih područja,
- (b) Uspostava jedinstvenog obavljanja vodne usluge javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda,
- (c) Poštivanje načela jedan isporučitelj na jednom uslužnom području,
- (d) Osiguranje priuštivosti cijene vodne usluge i nakon provedbe projekata razvoja vodnokomunalne infrastrukture,
- (e) Uspostava jedinstvene cijene vodnih usluga na uslužnom području.

2. Ciljevi vezani uz unaprjeđenje usluge javne vodoopskrbe proistječu iz odredbi Strategije upravljanja vodama, Plana upravljanja vodnim područjima, Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i zahtjeva za usklađenjem s Direktivom o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju uključujući i njenu preinaku:

- (a) Osiguranje pristupa vodi za ljudsku potrošnju za sve stanovnike, posebice za ranjive i marginalizirane skupine priključenjem na sustave javne vodoopskrbe ili na drugi način (primjerice mobilnim putem autocisternama ili brodovima vodonoscima),
  - (b) Postizanje zdravstvene ispravnosti odnosno smanjenje rizika nepostizanja zdravstvene ispravnosti vode namijenjene za ljudsku potrošnju, što uključuje i poboljšanje sustava kontrole i praćenja pokazatelja zdravstvene ispravnosti,
  - (c) Smanjenje opterećenja voda zahvaćanjem vode namijenjene za ljudsku potrošnju, odnosno smanjenje gubitaka iz vodoopskrbnih sustava prioritetno ukoliko se voda zahvaća iz vodnih tijela na kojima nisu ispunjeni ciljevi zaštite voda / okoliša.
3. Ciljevi vezani uz unaprjeđenje usluge javne odvodnje proistječu iz odredbi Strategije upravljanja vodama, Plana upravljanja vodnim područjima, Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i zahtjeva za usklađenjem s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda:
- (a) Postizanje većeg stupnja priključenosti - više od 98 % priključenog opterećenja na sustave javne odvodnje za aglomeracije veće od 2.000 ES.
  - (b) Postizanje veće razine usklađenosti s obzirom na razinu pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za aglomeracije veće od 2.000 ES sukladno opterećenju i osjetljivosti prijamnika:
    - a. za aglomeracije s opterećenjem između 2.000 ES i 10.000 ES (minimalno 2. stupanj pročišćavanja na osjetljivim područjima, odnosno odgovarajuće pročišćavanja na područjima koja nisu proglašena osjetljivim),
    - b. za aglomeracije s opterećenjem većim od 10.000 ES i 15.000 ES (naprednije pročišćavanje - 3 stupanj na osjetljivim područjima, 2. stupanj na područjima koja nisu proglašena osjetljivim).
  - (c) Postizanje većeg stupnja usklađenosti individualnih sustava odvodnje u aglomeracijama većim od 2.000 ES.
  - (d) Smanjenje opterećenja voda ispuštanjem nepročišćenih odnosno nedovoljno pročišćenih komunalnih otpadnih voda prioritetno na onim vodnim tijelima na kojima nisu ispunjeni ciljevi zaštite voda.

5. RAZVOJNI PROJEKTI

5.1. Ulaganja u razvoj infrastrukture javne vodoopskrbe

Višegodišnjim programom gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine predviđena je realizacija 136 razvojnih projekata ulaganja u infrastrukturu javne vodoopskrbe definiranih po javnim isporučiteljima vodnih usluga i po aglomeracijama u ukupnom iznosu od oko 24 milijarde kuna.

Projekti su razvrstani u tri prioritetne grupe po tri kriterija koji direktno korespondiraju sa ciljevima postizanja standarda obavljanja usluge javne vodoopskrbe, odnosno opskrbe vodom namijenjenom za ljudsku potrošnju:

1. ocjena rizika zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju,
2. smanjenje gubitaka,
3. povećanje dostupnosti vodi za ljudsku potrošnju.

Sustav bodovanja je proveden na dva načina uzimajući u obzir ocjenu i broj stanovnika na koji se ta ocjena odnosi odnosno respektirajući i pripadajući broj stanovnika s mogućnošću priključenja.

U prvu prioritetnu grupu razvrstano je 44 (32 %) projekta u ukupnom iznosu od oko 13 milijardi kuna (54 % programa) s visokim brojem bodova prema pokazatelju zdravstvene ispravnosti.

Najveća ulaganja planiraju provesti:

- Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb oko (2,3 milijarde kuna), na tom području oko 3.632 stanovnika ima mogućnost priključenja na lokalne sustave vodoopskrbe za koje je procijenjeno da su pod vrlo visokim rizikom po zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju, oko 3.364 stanovnika su na individualnoj vodoopskrbi, a sustav bilježi oko 48 % gubitaka (oko 510.000 stanovnika s mogućnošću priključenja na javni vodoopskrbni sustav),
- Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci (oko 1,9 milijardi kuna) na tom području i 4.909 stanovnika priključenih na sustav javne vodoopskrbe ima vrlo visok, 62.079 stanovnika ima umjeren rizik i 4.490 stanovnika ima mali rizik po zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju, lokalnih vodovoda nema, a gubici u sustavu iznose 43 % (15.531 stanovnik),
- KD Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka (oko 1,6 milijardi kuna), u ovom slučaju riječ je o 44 % gubitaka na sustavu javne vodoopskrbe s mogućnošću priključenja od oko 173.500 stanovnika).

U ukupne troškove financiranja razvoja javne vodoopskrbe dodatno su uključeni i troškovi realizacije sljedećih projekata:

1. Vodovod Hrvatsko primorje - Južni ogranak d.o.o., Senj - Razvoj alternativnog sustava opskrbe regionalnog vodovoda za uslužno područje 28 u ukupnom iznosu od 1.500.000.000 kuna:

Cilj projekta je razdvajanje hidroenergetskog sustava HE Senj / HE Senj 2 i sustava vodoopskrbe kojim upravlja Vodovod Hrvatsko primorje - Južni ogranak d.o.o. Senj. Procijenjena vrijednost projekta je oko 1.500.000.000 kuna.

2. Interventna mjera ugradnje klorinatora na vodozahvatima u zonama opskrbe lokalnih vodovoda:

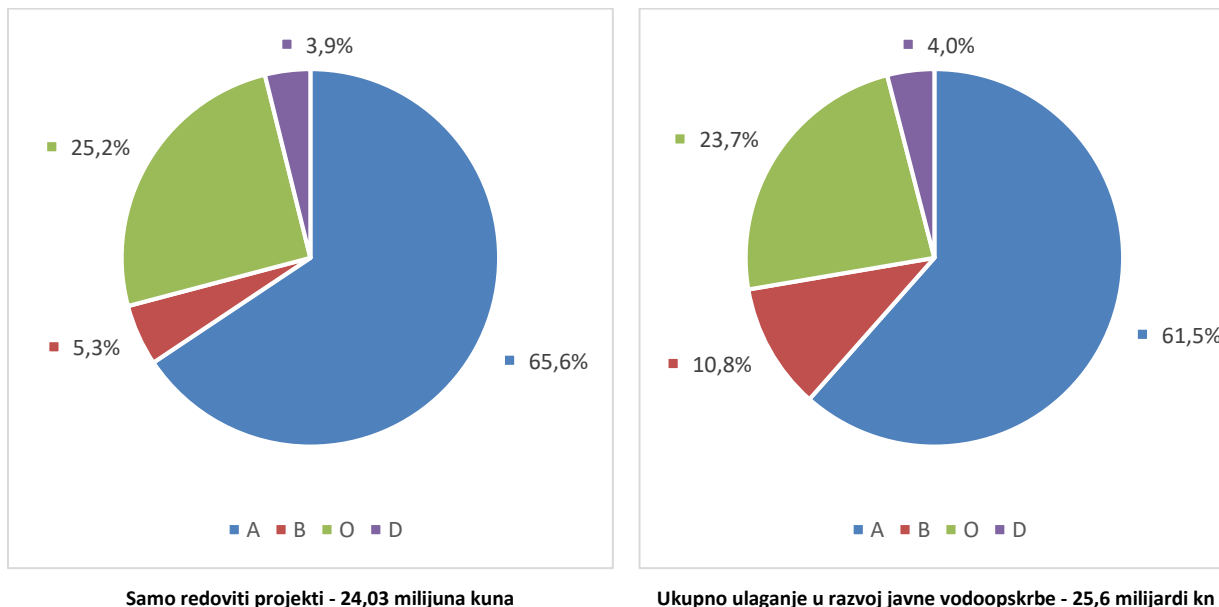
Zone opskrbe lokalnih vodovoda procijenjene su kao zone vrlo visokog rizika na kojima nije moguće trajno i kontinuirano osigurati zdravstveno ispravnu vodu za ljudsku potrošnju. Međutim, za trajno rješavanje pitanja vodoopskrbe područja koja se opskrbljuju vodom iz lokalnih vodovoda potrebno je razraditi detaljnu tehničku dokumentaciju, koja bi se trebala uklopiti u proširene koncepte javne vodoopskrbe. Za takvu vrstu analiza potrebno je nešto više vremena, te se u tom smislu odredila interventna mjera kontrole mikrobioloških pokazatelja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju koja obuhvaća nabavu i ugradnju klorinatora u svim zonama opskrbe lokalnih vodovoda. Procijenjena vrijednost takve investicije iznosi oko 5.000.000 kn za nabavu klorinatora (oko 3.000 eura po klorinatoru na 212 zona lokalnih vodovoda i dodatnih 5.000.000 kn za njihovu ugradnju).

3. Projekt ugradnje, upravljanja i održavanja mjernih uređaja na vodozahvatima javne vodoopskrbe:

Predmetni projekt će se provoditi prema Akcijskom planu ugradnje, upravljanja i održavanja mjernih uređaja na vodozahvatima javne vodoopskrbe, te evidentiranja, prikupljanja, obrade i kontrole podataka o zahvaćenim količinama vode kojeg je donijelo Upravno vijeće Hrvatskih voda 16. prosinca 2020. godine. Projektom je predviđeno: uspostaviti univerzalno mjerenje zahvaćenih količina vode na svim vodozahvatima u Hrvatskoj do 30. rujna 2022. godine, omogućiti stalnu dostupnost podataka o mjerenjima u realnom vremenu u korist pravne osobe za upravljanje vodama (Hrvatske vode), putem sustava telemetrije, te osigurati primjenu istih standarda u mjernoj opremi i opremi za prijenos izmjerenih podataka. Prema podacima iz Akcijskog plana riječ je o opremanju 526 vodocrpilišta odnosno 1.046 vodozahvata. Procjena troškova investicije za 526 izvorišta / vodozahvata iznosi oko 100.000.000 kuna, a točne vrijednosti će se utvrditi na temelju postupaka javne nabave.

Uzimajući u obzir i navedena tri posebna projekta, ukupni troškovi razvoja javne vodoopskrbe iznose 25.639.135 tisuća kuna. Daleko najveći broj aktivnosti odnosi se na razvoj vodoopskrbne mreže, odnosno na povećanje dostupnosti sustavima javne vodoopskrbe (A), riječ je o oko 61 % ukupno planiranih sredstava.

Budući da se samo oko 11 % sredstava planira uložiti u razvoj vodocrpilišta, pitanje usklađenja lokalnih vodovoda sa zahtjevima Direktive o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju uglavnom se namjerava riješiti napuštanjem njihovih vodozahvata i prespajanjem na javne sustave vodoopskrbe. Oko 24 % planiranih sredstava je usmjereno na rekonstrukcije i sanacije distribucijskih sustava i mreža, odnosno na smanjenje gubitaka i time smanjivanje negativnih utjecaja zahvaćanja voda za potrebe vodoopskrbe na okoliš, odnosno na količinsko stanje podzemnih voda i hidromorfološko stanje površinskih voda. Na aktivnosti usmjerene u poboljšanje rada sustava, odnosno uspostave nadzorno upravljačkih sustava i automatske mjerne opreme planira se uložiti nešto manje od 4 % ukupnih troškova.

A	Poboljšanje pristupa vodi za ljudsku potrošnju - razvoj sustava javne vodoopskrbe, proširenje i rekonstrukcija sustava javne vodoopskrbe (ova ulaganja uključuju i ulaganja u građevine koji imaju za cilj smanjenje rizika po zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju kada je i ukoliko je taj rizik povezan sa stanjem sustava).
B	Poboljšanje zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju (ulaganje u razvoj vodocrpilišta i provedbu mjera u priljevnom području uključivo i ulaganje u izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz uređaja za kondicioniranje voda)
O	Osiguranje dobrog količinskog stanja vodnih tijela iz kojih se zahvaća voda za ljudsku potrošnju (rekonstrukcije, sanacije postojećeg distributivnog dijela sustava i mreže, smanjenje gubitaka)
D	Poboljšanje učinkovitosti poslovanja javnih isporučitelja javne vodoopskrbe (uvođenje nadzorno upravljačkih sustava i drugo)

Slika 10. Struktura planiranih ulaganja u sustave javne vodoopskrbe

5.2. Ulaganja u razvoj infrastrukture odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda

Prema Nacionalnom planu provedbe Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda sukladno članku 17. Direktive, koji je dostavljen Europskoj komisiji u listopadu 2020. godine, cjelokupni program razvoja infrastrukture javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda aglomeracija s opterećenjem većim od 2.000 ES se planira realizirati do kraja 2027. godine, a financijski najintenzivnija je 2023. godina. Realizacijom iskazanih troškova razvoja infrastrukture javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda uz osiguranje priključenosti korisnika i postizanje potpune funkcionalnosti građevina izgrađenih sustava očekuje se ispunjenje zahtjeva usklađenosti sa zahtjevima Direktive.

Ukupna ulaganja u razvoj sustava javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za aglomeracije veće od 2.000 ES procijenjena su na 25,9 milijardi kuna, pri čemu su moguće promjene pojedinih iskazanih financijskih vrijednosti u procesu preciznijeg planiranja pri izradi detaljnije projektne dokumentacije, kao i uslijed promjene tržišnih okolnosti, pri čemu treba biti posebno oprezan kako bi ukupni pripadni troškovi u konačnici bili usklađeni s realnim mogućnostima korisnika.

Oko 72 % ukupnih ulaganja je usmjereno u razvoj sustava odvodnje, kako bi se postigao potreban stupanj priključenosti na javne sustave odvodnje aglomeracija.

Oko 12 % navedenih ulaganja se usmjerava prema aglomeracijama za koje je procijenjeno da su usklađene prema izgrađenosti uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u odnosu na minimalno zahtijevani stupanj pročišćavanja i uglavnom je riječ o ulaganju u razvoj sustava prikupljanja komunalnih otpadnih voda (93 %) što u potpunosti odgovara preuzetim obvezama usklađenja.

3 isporučitelja vodne usluge javne odvodnje na svom području će u razdoblju provedbe Programa 2021. realizirati po 11 projekata razvoja javne odvodnje aglomeracija s opterećenjem većim od 2.000 ES (Međimurske vode d.o.o., Čakovec, Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci i Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb). Slijede ih Vodovod d.o.o., Slavonski Brod s 9, Vodovod d.o.o., Makarska s 8 i Varkom d.d., Varaždin sa 7 projekata unaprjeđenja javne odvodnje aglomeracija.

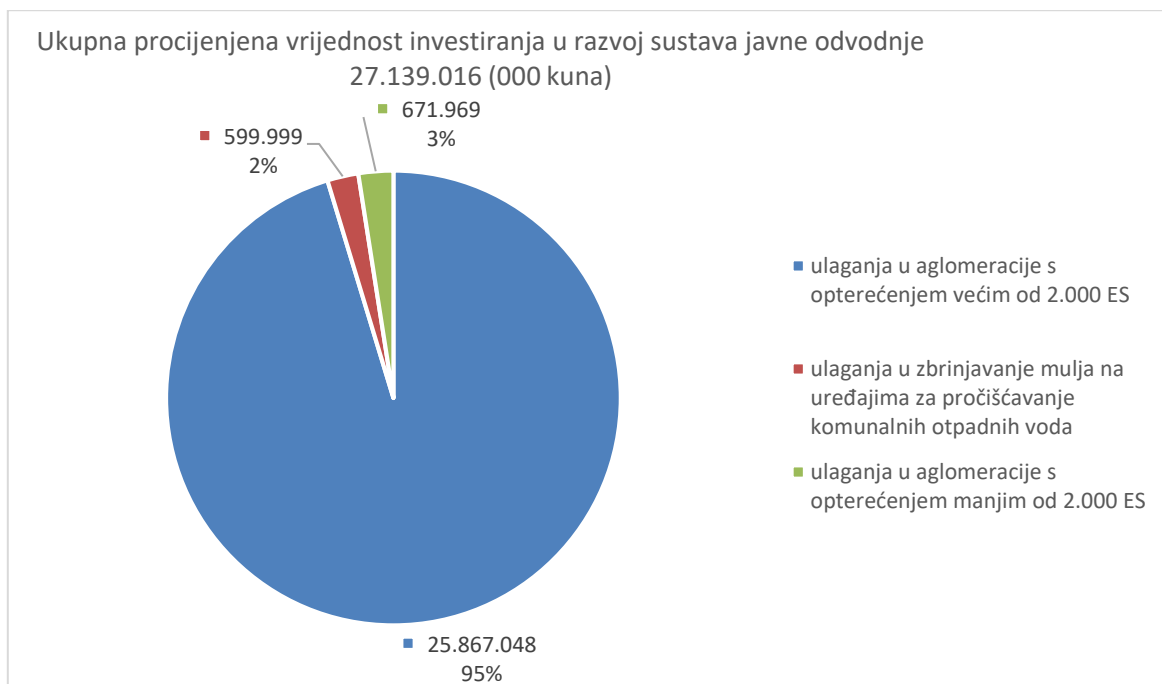
Najveće investicije planiraju sljedeći javni isporučitelji vodnih usluga:

- Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Zagreb (ulaganja od 2,5 milijardi kuna u 3 aglomeracije),
- Vodovod i kanalizacija d.o.o., Split (ulaganja od 2,1 milijarde kuna u 6 aglomeracija),
- KD Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka (ulaganja od 2 milijarde kuna u 3 aglomeracije),
- Varkom d.d., Varaždin (ulaganja od 1 milijardu kuna u 7 aglomeracija).

Najviše projekata planira se realizirati na području Splitsko - dalmatinske županije (33) i Primorsko - goranske županije (24). Veliki broj projekata prate i ulaganja. Na području Splitsko - dalmatinske županije se planira uložiti oko 3,6 milijardi kuna, Primorsko - goranske 3,4 milijarde kuna, u Gradu Zagrebu 2,5 milijarde kuna i u Zagrebačkoj županiji 2,4 milijarde kuna.

Pored iskazanih troškova ulaganja u aglomeracije veće od 2.000 ES čija je prioritetnost određena sa zahtjevima Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, zbog postizanja dobrog stanja voda prema zahtjevima Okvirne direktive o vodama, potrebno je ulagati i u aglomeracije manje od 2.000 ES. Obzirom na iznimnu zahtjevnost ispunjenja obveza prema Direktivi o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i realizaciju zahtjeva koji se odnose na aglomeracije veće od 2.000 ES, ulaganja u aglomeracije manje od 2.000 ES su sa ciljem nastavka napretka i ove skupine projekata ograničena isključivo na gradnju građevina na malim aglomeracijama za koje je građevinska dozvola ishodena do kraja ožujka 2021. godine. U prvom redu se to odnosi na nastavak odnosno završetak gradnje građevina čija je gradnja u tijeku. Navedena ulaganja u razvoj sustava javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za aglomeracije manje od 2.000 ES za koje je građevinska dozvola ishodena do kraja ožujka 2021. godine na aglomeracijama manjim od 2.000 ES su procijenjena na 0,67 milijardi kuna. Ulaganja u preostale aglomeracije manje od 2.000 ES uglavnom će se realizirati u sljedećem programskom razdoblju.

Ukupna ulaganja u sustave javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda s uključenim troškovima zbrinjavanja mulja iznose oko 27,1 milijarde kuna, od čega se oko 95 % ulaže u razvoj sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracija s opterećenjem većim od 2.000 ES.

Slika 11. Procijenjena ulaganja u razvoj sustava javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda

5.3. Posebni projekti - Projekti potpore razvoju vodnokomunalnih usluga koji se provode na nacionalnoj razini

Posebni projekti su sljedeći projekti potpore razvoju vodnokomunalnih usluga koji se provode na nacionalnoj razini:

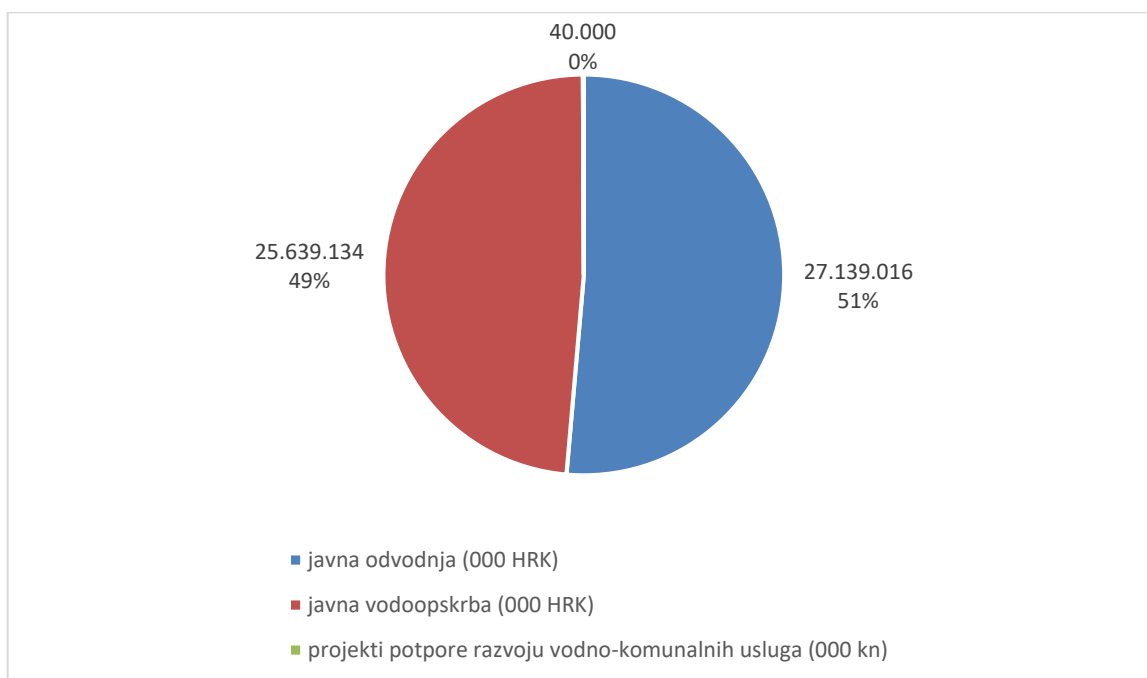
1. Projekti poticanja energetske učinkovitosti koji obuhvaćaju povezivanje u informacijski sustav za gospodarenje energijom (ISGE), odnosno uvođenje certificiranih sustava gospodarenja energijom (kao ISO 50001), kao i sredstva za pripremu aplikacija za korištenje dodatnih sredstava iz ove namjene. Ukupni procijenjeni troškovi realizacije navedenih projekata za sva uslužna područja iznose oko 20.000.000 kn.
2. Projekti uspostave kibernetičke sigurnosti kojim se osiguravaju sredstva za pripremu tehničke dokumentacije. Ukupni procijenjeni troškovi realizacije navedenog projektaza sva uslužna područja iznose oko 20.000.000 kn.

Ukupni troškovi realizacije posebnih projekata procjenjuju se na 40.000.000 kn.

5.4. Ukupni procijenjeni troškovi razvoja vodnokomunalne infrastrukture

Ukupni procijenjeni troškovi razvoja vodnokomunalne infrastrukture iznose oko 52,8 milijardi kuna i ravnomjerno su raspoređeni: 51 % čine troškovi razvoja javne odvodnje, a 49 % troškovi razvoja javne vodoopskrbe. Međutim, zbog različite razine pripreme i razdoblja provedbe u pogledu vremenske raspodjele troškova po godinama, razlike mogu biti značajne. Na početku promatranog razdoblja od 2021. do 2024. godine ulaganja se odnose na razvoj infrastrukture javne odvodnje, dok se troškovi razvoja javne vodoopskrbe uglavnom odnose na intenzivnu pripremu projekata (priprema tehničke dokumentacije, priprema aplikacijskih dokumenata, rješavanje imovinsko - pravnih odnosa, provođenje natječaja i drugo). U razdoblju od 2025. do 2027. godine završavati će se projekti javne odvodnje, a intenzivirati će se realizacija (investiranje u gradnju) projekata javne vodoopskrbe, pa se tada očekuje financijski najintenzivnije razdoblje. U razdoblju 2028. do 2030. godine će se zbog duljeg pripremnog razdoblja realizirati i završavati isključivo

projekti javne vodoopskrbe. Razlike u dinamici provedbe projekata razvoja javne vodoopskrbe i javne odvodnje osim što omogućuju povoljniju dinamiku financiranja, ujedno daju i mogućnost ravnomjernije raspodjele ograničenih tehničkih i stručnih kapaciteta za provedbu projekata, kako na nacionalnoj tako i na regionalnim i lokalnim razinama.

Slika 12 Struktura ulaganja u razvoj vodnokomunalne infrastrukture

6. POKAZATELJI ISHODA PROVEDBE PROGRAMA

Ostvarenje ciljeva Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine moguće je pratiti na osnovu mjerljivih pokazatelja ishoda (indikatora). U nastavku se daju njihove početne i ciljane vrijednosti za čitavu Republiku Hrvatsku, uz napomenu da se ciljane vrijednosti naknadno mogu modificirati u postupcima prihvatanja detaljnije razrađene tehničke dokumentacije, naročito studija izvodljivosti.

1. Ciljevi vezani uz reformu vodnokomunalnog sektora:

R.br	Cilj	Indikator uspješnosti postizanja ciljeva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost za Republiku Hrvatsku
1	Do kraja 2022., doneseni podzakonski propisi: Uredba o uslužnim područjima, Uredba o vrednovanju učinkovitosti poslovanja isporučitelja vodnih usluga, Uredba o metodologiji za određivanje cijene vodnih usluga, te Uredba o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti vodnih usluga čime će se provesti reforma javnih isporučitelja vodnih usluga.	-	-	-

R.br	Cilj	Indikator uspješnosti postizanja ciljeva	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost za Republiku Hrvatsku
2	Do kraja 2023., integracija postojećih javnih isporučitelja na 41 uslužnom području po principu jedan isporučitelj vodnih usluga po uslužnom području.	-	-	-
3	Uspostavljena uslužna područja.	Broj uslužnih područja	0	41
4	Prihvaćena preporuka Strategije upravljanja vodama o jedinstvenom obavljanju usluge vodoopskrbe i odvodnje.	Broj uslužnih područja	31	41
5	Ispoštovano načelo jedan isporučitelj na uslužnom području	Broj uslužnih područja	11	41

2. Ciljevi vezani uz unaprjeđenje usluge javne vodoopskrbe:

(a) Osiguranje pristupa vodi za ljudsku potrošnju za sve stanovnike:

Broj stanovnika 2011.	4.284.889			
Broj stanovnika 2018.	4.076.246 (95 % stanovnika iz 2011.)			
Pokazatelj	Početna vrijednost		Ciljana vrijednost	
	Broj	% od ukupnog broja stanovnika iz 2018. godine	Broj	% od ukupnog broja stanovnika iz 2018. godine
Ima pristup vodi za ljudsku potrošnju	3.808.525	93,4 %	3.996.101	98 %
Nema pristup vodi za ljudsku potrošnju	267.721	6,6 %	80.145	2 %

(b) Postizanje zdravstvene ispravnosti, odnosno smanjenje rizika nepostizanja zdravstvene ispravnosti vode namijenjene za ljudsku potrošnju:

Broj stanovnika 2011.	4.284.889			
Broj stanovnika 2018.	4.076.246 (95 % stanovnika iz 2011.)			
Pokazatelj	Početna vrijednost		Ciljana vrijednost	
	Broj	% od ukupnog broja stanovnika iz 2018. godine	Broj	% od ukupnog broja stanovnika iz 2018. godine
Broj stanovnika s dostupnom zdravstveno ispravnim vodom	2.348.585	58 %	3.996.101	98 %
Broj stanovnika s rizikom s obzirom na zdravstvenu ispravnost (svi ostali stanovnici)	1.727.661	42 %	80.145	2 %

(c) Smanjenje opterećenja voda zahvaćanjem vode namijenjene za ljudsku potrošnju, odnosno smanjenje gubitaka iz vodoopskrbnih sustava:

	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Gubici u sustavima javne vodoopskrbe - prosjek za Republiku Hrvatsku	45 % - 48 %	< 20 %

3. Ciljevi vezani uz unaprjeđenje usluge javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda:

(a) Postizanje većeg stupnja priključenosti za aglomeracije veće od 2.000 ES:

	Ukupno opterećenje	Početno priključeno opterećenje		Ciljano opterećenje		Opterećenje obuhvaćeno projektima
				ES		
Usklađeno	243.908	242.769	100 %	100 %	242.769	0
Uvjetno usklađeno	269.242	249.494	93 %	98 %	263.857	14.359
Treba uskladiti	4.498.248	2.921.228	65 %	98 %	4.408.283	1.487.055

(b) Postizanje veće razine usklađenosti s obzirom na razinu pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za aglomeracije veće od 2.000 ES:

	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost
Broj aglomeracija	45	260
Opterećenje priključeno na UPOV-e zahtijevanog stupnja	242.769	4.914.909

7. FINANCIRANJE

7.1. Ukupna potrebna ulaganja u razdoblju 2021. - 2030.

Procijenjena ukupna vrijednost planiranih ulaganja u vodnokomunalnu infrastrukturu iznosi 52.818.157.000 kuna (6.949.758.000 eura), od čega je:

UKUPNA POTREBNA ULAGANJA 2021. - 2030.	('000 HRK)	('000 EUR)
Vodopskrba		
1.prioritetna skupina (44 projekta)	12.931.580	1.701.524
2.prioritetna skupina (63 projekta)	10.144.673	1.334.825
3.prioritetna skupina (29 projekata)	957.882	126.037
Klorinatori	5.000	658
Vodomjeri	100.000	13.158
Južni ogranak Senj	1.500.000	197.368
SVEUKUPNO VODOOPSKRBA	25.639.135	3.373.570
Odvodnja		
1. prioritetna skupina (57 aglomeracija)	15.844.481	2.084.800
2. prioritetna skupina (22 aglomeracije)	2.598.393	341.894
3. prioritetna skupina (180 aglomeracija)	7.424.180	976.866
Aglomeracije < 2000 ES	671.969	88.417
Ulaganje u zbrinjavanje mulja	599.999	78.947
SVEUKUPNO ODVODNJA	27.139.022	3.570.924
Posebni projekti		
Projekt poticanja energetske učinkovitosti	20.000	2.632
Projekt uspostave kibernetičke sigurnosti	20.000	2.632
SVEUKUPNO OSTALI	40.000	5.263
UKUPNA POTREBNA ULAGANJA 2021. - 2030.	52.818.157	6.949.757

Iako su ukupna potrebna ulaganja u 10-godišnjem razdoblju procijenjena na oko 52,8 milijardi kuna (6,95 milijardi eura), zbog ograničenih administrativnih kapaciteta za realizaciju projekata, ograničenja građevinskog sektora uvelike zaposlenog u obnovi potresom razrušenih sredina, ograničenja vezanih uz građevinske aktivnosti u urbanim sredinama i u turističkim područjima, procjenjuje se da je tijekom 10-godišnjeg razdoblja do 2030. godine moguće realizirati najviše do 45 milijardi kuna (5,92 milijardi eura). Preostale investicije vrijedne oko 7,8 milijarde kuna (1,0 milijarda eura) planiraju se realizirati nakon 2030. godine.

7.2. Raspoloživa financijska sredstva u razdoblju 2021. - 2030.

Visina raspoloživih financijskih sredstava za realizaciju ovog programa u razdoblju do 2030. godine ovisna je ponajprije o visini alokacije za vodnokomunalne projekte u Operativnom programu „Konkurentnost i Kohezija“ 2014. - 2020. (u daljnjem tekstu: OPKK 2014. - 2021.), odnosno o visini preostale neutrošene alokacije nakon 31. prosinca 2020. godine, o visini dodijeljene alokacije za vodnokomunalne projekte u sklopu Nacionalnog programa otpornosti i oporavka (u daljnjem tekstu: NPOO), te o visini alokacije za vodnokomunalne projekte u Višegodišnjem financijskom okviru 2021. - 2027. (u daljnjem tekstu: VFO 2021. - 2027.).

Visina preostale neutrošene alokacije za OPKK 2014. - 2020. nakon 31. prosinca 2020. godine, te visina dodijeljene alokacije za vodnokomunalne projekte u sklopu NPOO-a su poznate i iznose:

- OPKK 2014. - 2020. (preostala alokacija za razdoblje 2021. - 2023.): 4,3 milijardi kuna (0,56 milijardi eura),
- NPOO: 4,06 milijardi kuna (0,53 milijardi eura).

Alokacija za VFO 2021. - 2027. trenutačno nije poznata, te su za potrebe zatvaranja financijske konstrukcije u razdoblju od 2021. do 2030. godine razmatrane 3 varijante:

- 695 milijuna eura (prijedlog alokacije nadležnog Upravljačkog tijela za vodnokomunalne projekte za VFO 2021. - 2027.),
- 895 milijuna eura (prijedlog alokacije nadležnog Upravljačkog tijela za vodnokomunalne projekte za VFO 2021. - 2027. uvećane za 200 milijuna eura koji su izmjenom OPKK 2014. - 2020. (2020. godina) smanjeni¹ s alokacije za vodnokomunalne projekte s obzirom na produljenu krizu izazvanu COVID epidemijom, jer sredstva interventne pomoći kroz program REACT EU nisu bila dovoljna i za takozvane COVID kredite i za pomoć poduzećima za povećanje konkurentnosti kroz sheme bespovratnih sredstava²,
- 1,26 milijardi eura (prijedlog Posredničkih tijela (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) i Hrvatske vode (HV)) nadležnih za provedbu vodnokomunalnih projekata sukladno potrebama).

Nastavno na gore navedena osigurana EU sredstva kroz OPKK 2014. - 2020. i NPOO, te varijante dodijeljene alokacije za VFO 2021. - 2027., u obzir će se uzeti i pripadajuće domaće komponente sufinanciranja u svrhu definiranja ukupno raspoloživih sredstava na sljedeći način:

---

¹ Alokacija za Specifične ciljeve 6ii1 i 6ii2 je donošenjem Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ (2014. godina) iznosila 1.049.340.216 eura. Izmjenom Operativnog programa (2020. godine) alokacija za Specifične ciljeve 6ii1 i 6ii2 je smanjena na iznos od 849.340.216 eura.

² S obzirom na produljenu krizu izazvanu COVID epidemijom sredstva interventne pomoći kroz program REACT EU nisu bila dovoljna i za takozvane COVID kredite i za pomoć poduzećima za povećanje konkurentnosti kroz sheme bespovratnih sredstava, te je iz navedenog razloga smanjena alokacija prioritetnog cilja 6ii s 1.049.340.216 eura na 849.340.216,00 eura, gdje je navedenih 200 milijuna eura preraspodijeljeno prioritetnoj osi 3 i korišteno je za pomoć poduzetnicima za očuvanje likvidnosti u 2020. godini.

- **OPKK 2014. - 2020. izvori sufinanciranja:**

EU sredstva	MINGOR SREDSTVA	HV SREDSTVA	JLS/JIVU SREDSTVA	UKUPNO
70 %	12 %	12 %	6 %	100 %

Prosječni postotni udio učešća sufinancijera je određen iskustveno na temelju omjera sufinanciranih projekata odobrenih kroz OPKK 2014. - 2020.

Postotni udjeli lokalnog sufinanciranja po pojedinačnim projektima će se definirati tijekom pripreme tih projekata sukladno indeksima razvijenosti jedinica lokalne samouprave određenim Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine, broj 132/17) donesenom slijedom Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 131/17) i Uredbe o indeksu razvijenosti (Narodne novine, broj 131/17). Navedenom Odlukom su jedinice lokalne samouprave razvrstane u osam razvojnih skupina - 4 iznadprosječnih i 4 ispodprosječne skupine.

- **NPOO izvori sufinanciranja (manji dijelovi aglomeracija):**

EU SREDSTVA	HV SREDSTVA	JLS/JIVU SREDSTVA	UKUPNO
80 %	10 %	10 %	100 %

- **NPOO izvori sufinanciranja (projekti cjelovitih aglomeracija koji se prebacuju iz OPKK 14-20 u NPOO):**

EU SREDSTVA	HV SREDSTVA	JLS/JIVU SREDSTVA	UKUPNO
70 %	12 %	12 %	6 %

Postotni udio učešća sufinancijera je određen na temelju usvojenog Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. - 2026. koji je odobren Provedbenom Odlukom Vijeća (2021., 0222 od 20. srpnja 2021.) o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske.

- **VFO 2021. - 2027. izvori sufinanciranja:**

EU sredstva	MINGOR SREDSTVA	HV SREDSTVA	JLS/JIVU SREDSTVA	UKUPNO
70 %	12 %	12 %	6 %	100 %

Postotni udio učešća sufinancijera je određen iskustveno na temelju omjera sufinanciranih projekata odobrenih kroz OPKK 2014. - 2020.

Nastavno su prezentirane 3 moguće varijante osiguranih sredstava za ulaganja u razdoblju 2021. - 2030.

VARIJANTA A.: Alokacija sredstava za vodnokomunalne projekte u VFO 2021. - 2027. iznosi 695 milijuna eura

VARIJANTA A	('000 HRK)	('000 EUR)
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.		
OPKK 2014. - 2020.		
Raspoloživa alokacija 2021. - 2023.	4.318.084	568.169
Potrebno nacionalno sufinanciranje	1.894.987	249.340
UKUPNO	6.213.071	817.509
NPOO		
Dodijeljena alokacija 2021. - 2026.	4.061.845	534.453
Potrebno nacionalno sufinanciranje	1.461.600	192.316
UKUPNO	5.523.445	726.769
VFO 2021. - 2027.		
Predložena alokacija 2021. - 2027.	5.282.000	695.000
Potrebno nacionalno sufinanciranje	2.318.000	305.000
UKUPNO	7.600.000	1.000.000
Ukupna raspoloživa EU sredstva	13.661.929	1.797.622
Ukupno sufinanciranje HV	2.312.065	304.219
Ukupno sufinanciranje MINGOR	2.100.914	276.436
Ukupno sufinanciranje JIVU/JLS	1.261.608	166.001
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.	19.336.516	2.544.278

Iz prethodne tablice je razvidno da ukupno raspoloživa sredstva u Varijanti A. iznose 19,3 milijardi kuna (2,54 milijardi eura).

VARIJANTA B.: Alokacija sredstava za vodnokomunalne projekte u VFO 2021. - 2027. iznosi 895 milijuna eura

VARIJANTA B	('000 HRK)	('000 EUR)
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.		
OPKK 2014. - 2020.		
Raspoloživa alokacija 2021. - 2023.	4.318.084	568.169
Potrebno nacionalno sufinanciranje	1.894.987	249.340
UKUPNO	6.213.071	817.509
NPOO		
Dodijeljena alokacija 2021. - 2026.	4.061.845	534.453
Potrebno nacionalno sufinanciranje	1.461.600	192.316
UKUPNO	5.523.445	726.769
VFO 2021. - 2027.		
Predložena alokacija 2021. - 2027.	6.802.000	895.000
Potrebno nacionalno sufinanciranje	2.985.050	392.770
UKUPNO	9.787.050	1.287.770
Ukupna raspoloživa EU sredstva	15.181.929	1.997.622
Ukupno sufinanciranje HV	2.578.885	339.327
Ukupno sufinanciranje MINGOR	2.367.735	311.544
Ukupno sufinanciranje JIVU/JLS	1.395.018	183.555
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.	21.523.566	2.832.048

Iz prethodne tablice je razvidno da ukupno raspoloživa sredstva u Varijanti B. iznose 21,5 milijardi kuna (2,83 milijardi eura).

VARIJANTA C.: Alokacija sredstava za vodnokomunalne projekte u VFO 2021. - 2027. iznosi 1,26 milijardi eura

VARIJANTA C	('000 HRK)	('000 EUR)
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.		
OPKK 2014 - 2020		
Raspoloživa alokacija 2021. - 2023.	4.318.084	568.169
Potrebno nacionalno sufinanciranje	1.894.987	249.340
UKUPNO	6.213.071	817.509
NPOO		
Dodijeljena alokacija 2021. - 2026.	4.061.845	534.453
Potrebno nacionalno sufinanciranje	1.461.600	192.316
UKUPNO	5.523.445	726.769
VFO 2021. - 2027.		
Predložena alokacija 2021. - 2027.	9.576.000	1.260.000
Potrebno nacionalno sufinanciranje	4.202.417	552.950
UKUPNO	13.778.417	1.812.950
Ukupna raspoloživa EU sredstva	17.955.929	2.362.622
Ukupno sufinanciranje HV	3.065.832	403.399
Ukupno sufinanciranje MINGOR	2.854.681	375.616
Ukupno sufinanciranje JIVU/JLS	1.638.491	215.591
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.	25.514.933	3.357.228

Iz prethodne tablice je razvidno da ukupno raspoloživa sredstva u Varijanti C. iznose 25,5 milijardi kuna (3,35 milijardi eura).

Potrebno je istaknuti da se ulaganja prezentirana kroz ovaj Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina odnose na razdoblje od 2021. do 2030. godine, odnosno u tom će razdoblju biti raspoloživa i određena sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2028. - 2034. (u daljnjem tekstu: VFO 2028. - 2034.), no međutim, s obzirom da navedeni VFO 2028. - 2034 u ovom trenutku predstavlja daleku budućnost, za potrebe prikaza raspoloživih sredstava u razdoblju 2021. - 2030. ona nisu uzeta u obzir.

Također se očekuje da će se manji dio potrebnih sredstava osigurati iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj kroz Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike 2023. - 2027. koji je u pripremi. Tim sredstvima će se kao i dosad financirati građenje, rekonstrukcija i / ili opremanje malih javnih sustava za vodoopskrbu / odvodnju / pročišćavanje otpadnih voda u naseljima do 2.000 stanovnika koji čine tehničko - tehnološke cjeline. Ukupni iznos alokacije za male vodnokomunalne projekte u Strateškom planu Zajedničke poljoprivredne politike 2023. - 2027. zasad nije poznat, tako da za potrebe prikaza raspoloživih sredstava u razdoblju 2021. - 2030. niti ta sredstva nisu uzeta u obzir.

7.3. Nedostajuća financijska sredstva za ukupno moguća ulaganja u razdoblju 2021. - 2030.

Ukupna nedostajuća nacionalna sredstva za realizaciju planiranog programa ukupne vrijednosti od 45 milijardi kuna (5,920 milijardi eura po tečaju 1 euro = 7,6 kuna) do 2030. godine zavisna su o alokaciji sredstava za vodnokomunalne projekte u VFO 2021. - 2027. kako slijedi:

VARIJANTA A.: Alokacija sredstava za vodnocomunalne projekte u VFO 2021. - 2027. iznosi 695 milijuna eura

VARIJANTA A.	('000 HRK)	('000 EUR)
UKUPNA SREDSTVA KOJA JE MOGUĆE REALIZIRATI 2021. - 2030.	45.000.000	5.921.053
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.	19.336.516	2.544.278
NEDOSTAJUĆA SREDSTVA	25.663.484	3.376.775

Iz prethodne tablice je razvidno da nedostajuća sredstva u Varijanti A. iznose 25,6 milijardi kuna (3,37 milijardi eura).

VARIJANTA B.: Alokacija sredstava za vodnocomunalne projekte u VFO 2021. - 2027. iznosi 895 milijuna eura

VARIJANTA B	('000 HRK)	('000 EUR)
UKUPNA SREDSTVA KOJA JE MOGUĆE REALIZIRATI 2021. - 2030.	45.000.000	5.921.053
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.	21.523.566	2.832.048
NEDOSTAJUĆA SREDSTVA	23.476.434	3.089.005

Iz prethodne tablice je vidljivo da nedostajuća sredstva u Varijanti B. iznose 23,4 milijardi kuna (3,09 milijardi eura).

VARIJANTA C.: Alokacija sredstava za vodnocomunalne projekte u VFO 2021. - 2027. iznosi 1,26 milijardi eura

VARIJANTA C.	('000 HRK)	('000 EUR)
UKUPNA SREDSTVA KOJA JE MOGUĆE REALIZIRATI 2021. - 2030.	45.000.000	5.921.053
RASPOLOŽIVA SREDSTVA 2021. - 2030.	25.514.933	3.357.228
NEDOSTAJUĆA SREDSTVA	19.485.067	2.563.825

Iz prethodne tablice je razvidno da nedostajuća sredstva u Varijanti C. iznose 19,5 milijardi kuna (2,56 milijardi eura).

Mogući modeli financiranja nedostajućih nacionalnih sredstava zasad nisu poznati, međutim s obzirom na prethodno prezentirane varijante nedostajućih sredstava za ukupna ulaganja koja je moguće realizirati u razdoblju 2021. - 2030. godine, preferirana dodijeljena alokacija iz VFO 2021. - 2027. iznosi 1,26 milijardi eura, a sve u svrhu smanjenja nedostajućih sredstava za predviđena ulaganja.

Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine je okvirni pregled projekata javne vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda od kojih za većinu još nije moguće utvrditi ni točan iznos sredstava za njihovu provedbu iz pojedinog izvora financiranja, niti točan vremenski okvir njihove provedbe. Uzimajući u obzir ovu činjenicu, provedbu Programa 2021. treba detaljnije planirati u kraćim vremenskim razdobljima (2 - 3 godine), u kojima će se točno definirati koji će se projekti provoditi u tom razdoblju, koliko će se za iste u tom razdoblju utrošiti i koliko iz kojeg izvora financiranja. Pri tome je neophodno voditi računa da su sredstva za provedbu tih projekata uistinu i planirana u državnom proračunu / financijskom planu Hrvatskih voda / proračunu jedinice lokalne samouprave. U kratkoročnom planu mora biti vidljivo po projektu točno koliko će se utrošiti u pojedinoj godini, koliko iz kojeg izvora financiranja uz naznaku proračunske pozicije državnog proračuna / aktivnosti financijskog plana Hrvatskih voda / aktivnosti proračuna jedinice lokalne samouprave na kojoj su ta sredstva osigurana.

7.4. Prioriteti ulaganja u razdoblju 2021. - 2030.

Prioriteti ulaganja u razdoblju 2021. - 2030. određeni su polazeći od razvrstavanja projekata javne vodoopskrbe i javne odvodnje po prioritetnom redoslijedu uz uvažavanje kriterija iz EU direktiva.

Prioritetne liste razvojnih projekata vodnokomunalne infrastrukture definirane ovim programom, dodatno se usklađuju prema kriteriju spremnosti pojedinih projekata.

JAVNA ODVODNJA

Prioriteti u koje se namjerava ulagati do 2030 godine u smislu javne odvodnje podrazumijevaju ulaganja u projekte (aglomeracije) koje su odobrene u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020., te u preostale aglomeracije 1. i 2. prioritetne skupine (rok usklađenja s direktivom - 2018. i 2020.) koje do sada nisu realizirane, odnosno odobrene za sufinanciranje putem EU sredstava te djelomično u aglomeracije iz 3. prioritetne skupine (2023.), međutim uzimajući u obzir da se takva aglomeracija zbog svrsishodnosti pojedinog projekta uklapa u isti kroz koji se provodi aglomeracija višeg prioriteta.

Aglomeracije iz 1. prioritetne skupine (rok usklađenja s direktivom - 2018.) koje do sada nisu realizirane, odnosno odobrene za sufinanciranje putem EU sredstava, a u koje se planira ulagati u razdoblju do 2030. godine su: Samobor, Daruvar, Slavonski Brod, Medulin, Opatija, Rab, Pula centar, Biograd na moru i Zagreb. Preostale aglomeracije s rokom usklađenja do 2018. godine su ili provedene ili su u provedbi.

Aglomeracije iz 2. prioritetne skupine (rok usklađenja s direktivom - 2020.) koje do sada nisu realizirane, odnosno odobrene za sufinanciranje putem EU sredstava, a u koje se planira ulagati u razdoblju do 2030. godine su: Vir, Bibinje - Sukošan, Makarska, Vela Luka, Krapina, Pirovac - Tisno - Jezera, Glavničica i Labin. Preostale aglomeracije s rokom usklađenja do 2020. godine su ili provedene ili su u provedbi.

Osim gore navedenog planira se ulaganje i u aglomeracije < 2.000 ES te ulaganje u zbrinjavanje mulja.

JAVNA VODOOPSKRBA

Prioriteti u koje se namjerava ulagati do 2030. godine u smislu javne vodoopskrbe podrazumijevaju ulaganja u projekte vodoopskrbe koji su odobreni u sklopu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014. - 2020., ne samo kao cjeloviti projekti vodoopskrbe već i kao dijelovi projekata aglomeracija, zatim projekti 1. i 2. prioritetne skupine, te djelomično projekti iz 3. prioritetne skupine. Osim gore navedenog planira se ulaganje i u projekt „Interventne mjere ugradnje klorinatora na vodozahvatima u zonama opskrbe lokalnih vodovoda“, „Projekt ugradnje, upravljanja i održavanja mjernih uređaja na vodozahvatima javne vodoopskrbe“, te projekt „Razvoj alternativnog sustava opskrbe regionalnog vodovoda za UP 29“.

POSEBNI PROJEKTI

Prioriteti u koje se namjerava ulagati do 2030. godine su također i posebni projekti: „Projekt poticanja energetske učinkovitosti“ i „Projekt uspostave kibernetičke sigurnosti“.

Nastavno na navedene prioritete ulaganja u razdoblju 2021. - 2030. ukupne vrijednosti od oko 45 milijardi kuna, te uzimajući u obzir činjenicu da sva potrebna ulaganja u vodnokomunalnu infrastrukturu iznose oko 52,8 milijardi kuna, preostale investicije vrijedne oko 7,8 milijarde kuna (oko 1,0 milijarda eura) planiraju se realizirati nakon 2030. godine i odnose se na 3. prioritetnu skupinu projekata vodoopskrbe, odnosno na 3. prioritetnu skupinu aglomeracija.

Nastavno su prikazani prioriteti ulaganja u razdoblju 2021. - 2030. u odnosu na ukupna potrebna ulaganja.

A) Vodnokomunalni projekti odobreni kroz OPKK 2014. - 2020.

Iz OPKK 2014. - 2020. vodnokomunalni projekti se financiraju iz prioriteta 6: Očuvanje i zaštita okoliša i promocija učinkovitosti resursa, čime je osiguran okvir za sufinanciranje projekata sektora voda, točnije prioriteta 6ii Ulaganje u vodni sektor, kako bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine Europske unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve. Alocirano je ukupno 849.340.216³ eura koji se u cijelosti odnose na projekte vodnokomunalne infrastrukture.

U sklopu OPKK 2014. - 2020. odobreno je ukupno 60 projekata ukupnih prihvatljivih troškova u iznosu od 20,09 milijardi kuna (bez PDV-a), od čega EU sredstva iznose 14,07 milijardi kuna, što predstavlja 218,05 % smanjene alokacije (bez rezerviranog procijenjenog dodatnog iznosa potrebnog za pokrivanje razlike u cijenama). Njihova ukupna vrijednost je značajno viša od raspoloživih EU sredstva, a cilj je bio da se pokrenu projekti koje je potrebno provesti slijedom obaveza preuzetih Ugovorom o pristupanju.

Odluka o odobrenju je donesena imajući na umu činjenicu da svi odobreni projekti neće moći biti do kraja financirani iz raspoloživih EU sredstava, te kako će se dio projekata morati završiti iz nacionalnih sredstava dok će za dio projekata biti moguće nastaviti financiranje u programskom razdoblju 2021. - 2027.

Svi vodnokomunalni projekti aglomeracija koji su odobreni, te redoslijed njihovog odobravanja slijedi prioritete vodnog sektora. Ovisno o veličini aglomeracije i osjetljivosti područja prioritet se uvijek stavlja na aglomeracije s kraćim prijelaznim razdobljem za usklađenje s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda pod uvjetom da je postignuta određena razina spremnosti dokumentacije, dok su aglomeracije s kasnijim prijelaznim razdobljem mogle biti odobrene (u slučaju da aglomeracije s kraćim prijelaznim razdobljem nisu bile spremne) uz uvjet vrlo visoke razine spremnosti, odnosno da isti mogu krenuti odmah s provedbom (visok stupanj riješenosti imovinsko - pravnih odnosa, te ishoda dozvola za građenje, pripremljena projektna i natječajna dokumentacija i spremnost za raspisivanje postupaka javne nabave). Svi odobreni projekti prije odobrenja su prezentirani stručnjacima JASPERS-a.

Istom logikom predložena su i ulaganja u aglomeracije za financiranje iz NPOO.

Vođeni načelom odobravanja projekata koji trebaju biti usklađeni do 2018 i 2020. godine, te sagledavanjem topografije terena i postojećih elemenata sustava odvodnje, racionaliziranjem sustava gradnjom jednog UPOV-a za više naselja (zbog manjih operativnih troškova i manjeg broja točaka ispusta pročišćene vode u recipijente), kao integralna rješenja na nekom području, odobreni su projekti koji obuhvaćaju i neka manja naselja koja su imala spremnu tehničku dokumentaciju, riješene imovinsko - pravne odnose, specifičnosti izgradnje zbog nekih drugih geografskih ili infrastrukturnih razloga, a opravdanost investicije je potvrđena kroz studijsku dokumentaciju i cost-benefit analizu.

Neki od primjera tako odobrenih projekata su sljedeći:

- Projekt Split - Solin:
Projekt obuhvaća gradove, općine i naselja Split, Solin, Dugopolje, Klis i Podstranu - sve prikupljene otpadne vode pročišćavaju se na jednom UPOV-u i pročišćene ispuštaju jednim podmorskim ispustom; mulj kao produkt pročišćavanja se obrađuje na jednom postrojenju za solarno sušenje; štiti se od zagađenja slivno područje rijeka Jadro i Žrnovnica; saniraju se vodoopskrbni sustavi čime se smanjuju gubici,
- Projekt Belišće:
Projekt obuhvaća gradove, općine i naselja Valpovo, Belišće, Marijanci, Petrijevc, Bizovac i Koška - sve prikupljene otpadne vode pročišćavaju se na dva UPOV-a i pročišćene se ispuštaju u isti recipijent

---

³ Alokacija za Specifične ciljeve 6ii1 i 6ii2 je donošenjem Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ (2014. godina) iznosila 1.049.340.216 eura. Izmenom Operativnog programa (2020. godine) alokacija za Specifične ciljeve 6ii1 i 6ii2 je smanjena na iznos od 849.340.216 eura.

- rijeku Dravu; mulj kao produkt pročišćavanja se odvozi u cementaru u Našicama; gradi se postrojenje za pripremu pitke vode Belišće; rekonstruiraju se vodoopskrbni sustavi u svim naseljima čime se smanjuju gubici; sustavi odvodnje se grade u naseljima Valpovo, Belišće, Petrijevci, Ladimirevci, Bizovac, Satnica, Samatovci, Gat, Koška i Niza,
- Projekt Mursko Središće:
Projekt obuhvaća gradove, općine i naselja Mursko Središće i Sveti Martin na Muri - sve prikupljene otpadne vode pročišćavaju se na jednom UPOV-u Mursko Središće i pročišćene ispuštaju u isti recipijent - rijeku Muru; mulj kao produkt pročišćavanja se odvozi na polja za ozemljavanje mulja; sustavi odvodnje se grade u naseljima Mursko Središće, Sveti Martin na Muri, Selnica, Peklenica, Vrtišinec i Gornji Kraljevec.

Financiranje projekata koji se odnose na sustave javne vodoopskrbe (bilo kroz samostalan projekt javne vodoopskrbe ili vodoopskrbe u obuhvatu aglomeracije) kao prioritet uzima ulaganja koja direktno korespondiraju s ciljevima postizanja standarda obavljanja usluge javne vodoopskrbe, odnosno opskrbe vodom namijenjenoj za ljudsku potrošnju:

1. ocjena rizika zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju,
2. smanjenje gubitaka,
3. povećanje dostupnosti vodi za ljudsku potrošnju.

Potrebno je naglasiti da odobreni projekti pokrivaju aglomeracije iz 1., 2. i 3. prioritetne skupine ulaganja u sustave odvodnje, te ujedno pokrivaju i ulaganje u prioritetne skupine vodoopskrbe (prema iskustvenim podacima prosječno ulaganje u vodoopskrbu po pojedinom projektu aglomeracije predstavlja 10 % projekta). S obzirom na veliku razinu „overbooking-a“ OPKK 2014. - 2020., predloženo je da se 11 projekata koji su odobreni kroz OPKK 2014. - 2020. preraspodjeli u NPOO, a sve u svrhu rasterećenja „overbooking-a“.

Nastavno na navedeno, od 60 odobrenih projekata u sklopu OPKK 2014. - 2020., 11 projekata će se preraspodijeliti za nastavak financiranja putem NPOO-a, dok će se 49 projekata nastaviti provoditi i financirati kroz OPKK 2014. - 2020 do iznosa dodijeljene alokacije (849.340.216 eura), odnosno na navedenih 49 projekata u razdoblju 2021. - 2023. moći će se iskoristiti 568,16 milijuna eura.

U ovom trenutku se prema dinamici realizacije predviđa da će umanjena alokacija OPKK 2014. - 2020. biti dostatna za plaćanja do kraja 2022. godine, odnosno da će početkom 2023. godine većinu od 49 projekata koji se provode kroz OPKK 2014. - 2020. biti potrebno fazirati u VFO 2021. - 2027.

Trenutna procjena je da će iz OPKK 2014. - 2020. u VFO 2021. - 2027 biti potrebno fazirati iznos od 770 milijuna eura EU udjela, kako se ne bi stvorio neizdrživi pritisak na domaću komponentu sufinanciranja, ukoliko se ne bi osigurala nova preraspodjela unutar OPKK 2014. - 2020. kojom bi se vodnokomunalni projektima preraspodijelilo 350 milijuna eura EU udjela za predviđena plaćanja u 2023. godini.

U slučaju nove preraspodjele unutar OPKK 2014. - 2020. u VFO 2021. - 2027. će biti potrebno fazirati 15 projekata u iznosu od 418 milijuna eura EU udjela (Betina - Murter, Dubrovnik, Kaštela - Trogir, Metković, Nin - Privlaka - Vrsi, Novalja, Rijeka, RVS Zagreb Istok, Sinj, Split - Solin, Šibenik, Umag - Novigrad, Velika Gorica, Vrbovec i Zadar), dok bi se 34 projekta dovršila ili kroz OPKK 2014. - 2020. ili putem nacionalnog preuzimanja obveza sufinanciranja dovršetka provedbe.

B) Vodnokomunalni projekti čije se financiranje planira kroz NPOO

Kako bi se ublažile ekonomske i društvene posljedice pandemije novog koronavirusa, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima pod nazivom „EU sljedeće generacije“, koji državama članicama treba osigurati ubrzan gospodarski oporavak, te digitalnu i zelenu transformaciju radi održivijeg razvoja, te veće otpornosti društva i gospodarstva na buduće krize. U okviru instrumenta „EU sljedeće generacije“ uveden je Mehanizam za oporavak i otpornost (eng. Recovery and

Resilience Facility - RRF) iz kojeg je državama članicama, kroz vlastite nacionalne planove za oporavak i otpornost omogućeno korištenje bespovratnih sredstava i zajmova za financiranje reformi i povezanih investicija kojima se ubrzava oporavak, te povećava otpornost gospodarstva i društva. Hrvatski Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026. (u daljnjem tekstu: NPOO) odobren je Provedbenom Odlukom Vijeća (2021., 0222 od 20. srpnja 2021.) o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske.

NPOO je usklađen s nacionalnim strateškim dokumentima, kao i s europskim prioritetima usmjerenima na digitalnu i zelenu tranziciju. NPOO obuhvaća reforme i investicije koje će se provesti najkasnije do 30. lipnja 2026. godine, kako bi se osigurao brz oporavak hrvatskog gospodarstva uz omogućavanje investicija na prioritetnim područjima.

U skladu sa specifičnim hrvatskim potrebama, NPOO se sastoji od pet komponenti: Gospodarstvo, Javna uprava, pravosuđe i državna imovina, Obrazovanje, znanost i istraživanje, Tržište rada i socijalna zaštita, Zdravstvo i jedne inicijative: Obnova zgrada.

Ulaganja u vodnokomunalnu infrastrukturu obuhvaćena su kroz komponentu Gospodarstvo, podkomponentu C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom, reformsku mjeru C1.3. R1 Provedba programa vodnog gospodarstva. Ulaganja koja su predviđena kroz provedbu programa vodnog gospodarstva doprinijet će, između ostalog, osiguranju dostupnosti sigurne vode za ljudsku potrošnju građanima (osobito na ruralnim, brdskim i demografski ugroženim područjima, zatim kroz prioritetne manje investicije u izgradnje / rekonstrukcije sustava javne vodoopskrbe diljem Republike Hrvatske), smanjenju zagađenja okoliša i vodnih resursa otpadnim vodama kroz povećanje priključenosti na sustave javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te smanjenju gubitaka u vodoopskrbnim sustavima.

Sastavni dio NPOO-a jest i provođenje cjelovite reforme u sektoru vodnih usluga kako bi se ojačale provedbene sposobnosti i investicijski kapacitet, te financijska i tehnička samoodrživost javnih isporučitelja vodnih usluga. Cilj je da se nakon provedbe investicija uspostavi funkcionalan sustav, te da se održava kako bi trajno bio u funkcionalnom stanju, a cijena vodnih usluga bude prihvatljiva građanima nakon provedbe investicija.

Cjelovita reforma podrazumijeva međusobno usklađeni proces donošenja legislativnog okvira (u kontekstu provedbe reforme vodnokomunalnog sektora) i provedbe investicija objedinjenih u dva programa: C1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda i C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe u okviru kojih se pokreće Poziv na dostavu projektnih prijedloga.

Kroz NPOO se predlažu ulaganja u razvoj javne odvodnje otpadnih voda kroz prebacivanje onih projekata koji su bili odobreni u sklopu OPKK 2014. - 2020., ali se njihovo financiranje prebacuje na NPOO radi umanjenja alokacije (11 projekata), te jednog projekta koji je također bio predviđen u OPKK 2014. - 2020. i koji se nalazi u fazi pred odobrenja (Pula Sjever).

Projekti koji se planiraju financirati iz NPOO, a odnose se na projekte iz prethodnog VFO-a su kako slijedi: Cres - Lošinj, Beli Manastir, Semeljci, Našice, Đurđevac, Imotski, Slatina, Križevci, Karlovac - Duga Resa, Ivanec, Ivanić Grad i Pula Sjever (pred odobrenjem).

Nadalje, u sklopu NPOO predlaže se niz projekata ulaganja u manje sustave javne odvodnje i vodoopskrbe (tzv. male intervencije), te mjernih uređaja na vodozahvatima koji se neće prijavljivati za financiranje u sklopu OPKK 2021. - 2027. odnosno tijekom novog VFO-a.

Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda uključuje, između ostalog, provedbu investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne odvodnje, koji sadrže proširenje i rekonstrukciju sustava javne odvodnje, u cilju doprinosa za postizanje cjelovitog rješenja aglomeracija, te postizanju usklađenosti s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, dok je jedan dio sredstava namijenjen za razvoj ruralnih područja gdje je stupanj razvoja i pružanja vodnih usluga niži u odnosu na prosjek Hrvatske.

Navedene investicije obuhvaćene su kroz programsku sastavnicu „Provedba investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava odvodnje“. Ulaganjem iz sredstava NPOO-a izgraditi će se i rekonstruirati 775 km javnih mreža odvodnje otpadnih voda, te će se izgraditi i pustiti u rad 12 uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, kako bi se osigurao pristup odgovarajućem pročišćavanju otpadnih voda za dodatnih 200.000 ekvivalent stanovnika.

Program razvoja javne vodoopskrbe uključuje, između ostalog, provedbu investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe na području cijele Hrvatske, te također i na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe koji su posebno usmjereni na kvalitetnu i sigurnu vodoopskrbu u ruralnim, brdskim i demografski ugroženim područjima gdje će se uzeti u obzir usklađenje s revidiranom Direktivom o vodi za ljudsku potrošnju EU 2020/2184 (preinaka direktive). Naime, cilj navedenih programa je osiguranje/poboljšanje pristupa vodi za ljudsku potrošnju stanovništvu, a posebno ranjivim i marginaliziranim skupinama, što predstavlja usklađenje s člankom 16. preinake Direktive. Navedene investicije su obuhvaćene kroz programske sastavnice „Osiguranje kvalitetne i sigurne vodoopskrbe na ruralnim, brdskim i demografski ugroženim područjima“ i „Razvoj vodoopskrbe na području Hrvatske“. Ulaganjima iz sredstava NPOO-a obnovit će se i sanirati 956 km javne vodoopskrbne mreže, kako bi se poboljšala opskrba vodom za ljudsku potrošnju za oko 45.000 stanovnika i smanjili gubici vode u sustavima javne vodoopskrbe na razini čitave države za oko 7 %. Ulaganje uključuje opremanje 526 vodocrpilišta opremom potrebnom za osiguravanje praćenja zahvaćanja vode i racionalno korištenje vodnih resursa. U pojedinačnim novoizgrađenim ili rekonstruiranim dijelovima sustava javne vodoopskrbe doći će do ušteda energije za oko 20 % i do smanjenja gubitaka vode isto za oko 20 % u odnosu na današnje uobičajeno stanje.

Oznaka	Opis	Broj projekata	Prijavljena vrijednost projekta (HRK)	Prijavljena sredstva iz MOO (HRK)
C1.3. R1-I1	Poboljšanje vodnokomunalne infrastrukture aglomeracija	12 ⁴	3.411.940.141	2.372.640.711
	Provedba investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava odvodnje	135	812.755.024	650.204.019
C1.3. R1-I2	Mjerni uređaji na vodozahvatima	1	80.000.000	64.000.000
	Program osiguranja kvalitetne i sigurne vodoopskrbe na ruralnim, brdskim i demografski ugroženim područjima	52	384.000.000	307.200.000
	Program razvoja vodoopskrbe na području Republike Hrvatske	220	834.750.000	667.800.000
UKUPNO		420	5.523.445.165	4.061.844.731

C) Preostali vodnokomunalni projekti čije se financiranje planira u razdoblju 2021. - 2030.

Iz potpoglavlja A je vidljivo da će veći dio alokacije za VFO 2021. - 2027. biti iskorišten na faziranje projekata odobrenih projekata kroz OPKK 2014. - 2020. (iznos faziranja varira od 350 milijuna eura EU udjela do 770 milijuna eura EU udjela), a ujedno i ovisi o visini dodijeljene alokacije, te je od iznimne važnosti da alokacija za vodnokomunalne projekte iz VFO 2021. - 2027. iznosi minimalno 1,26 milijardi eura.

Planirana su ulaganja u projekte sustave odvodnje (1. i 2. prioritetna skupina), projekte vodoopskrbe (obnova vodoopskrbe na području Banovine, klorinatori, smanjenje gubitaka). Prioritetne liste razvojnih projekata vodnokomunalne infrastrukture definirane ovim programom, naknadno se mogu uskladiti prema kriteriju spremnosti pojedinih projekata.

⁴ Osim 11 projekata odobrenih kroz OPKK 2014. - 2020. koji će se preraspodjeliti u NPOO, a sve u svrhu rasterećenja „overbooking-a“ OPKK 2014. - 2020, 12. projekt je projekt Pula - Sjever.

Nastavno na navedeno, za sve preostale prioritete ulaganja koji ne predstavljaju ulaganja u odobrene projekte kroz OPKK 2014. - 2020. ili u ulaganja predviđena NPOO-om, ostati će mali iznos bespovratnih sredstava koji će se u budućnosti moći dodijeliti, odnosno za iste će biti potrebno osigurati nacionalna sredstva.

8. RIZICI ZA USPJEŠNU PROVEDBU PROGRAMA

U postupku pripreme Programa 2021. izdvojena su 3 ključna rizika koji bi u značajnoj mjeri mogli utjecati na uspješnost realizacije.

1. Nedostatak pouzdanih informacija o postojećem stanju vodnocomunalne infrastrukture:

Rizik	Ocjena	Mjere za smanjenje rizika
Nedovoljno poznavanje stvarnog stanja i nedostatak pouzdanih informacija na sustavima javne i lokalne vodoopskrbe, javne odvodnje i individualnih sustava odvodnje.	procijenjen vrlo visok rizik - nakon provedbe mjera rizik procijenjen kao umjeren.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pravovremeno prikupljanje informacija i detaljna analiza stvarnog stanja vodnocomunalne infrastrukture prilikom pripreme tehničke dokumentacije pojedinačnih projekata. 2. U postupku reforme sektora prikupiti će se veliki broj podataka o postojećoj infrastrukturi i njenom stanju i pripremiti detaljni Investicijski planovi održavanja / obnove. 3. Kao interventna mjera osiguranja zdravstvene ispravnosti vode na lokalnim vodovodima planirana je ugradnja klorinatora.

2. Ograničeni tehnički kapaciteti:

Rizik	Ocjena	Mjere za smanjenje rizika
Ograničeni administrativni i tehnički kapaciteti na nacionalnoj razini.	procijenjen vrlo visok rizik - nakon provedbe mjera rizik procijenjen kao visok.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na razini projekta: pri pripremi tehničke dokumentacije dinamiku provedbe projekta detaljno razraditi i prilagoditi vremenskim i prostornim ograničenjima. 2. Nakon 5 godina provedbe Programa 2021. napraviti istraživanje stanja tržišta (raspoloživi kapaciteti građevinskog sektora i kretanje cijena) i ocijeniti utjecaj promjena na realizaciju Programa. 3. Razvijati sustav kontrole i efikasnost provedbe postupaka javne nabave.
Ograničeni tehnički i provedbeni kapaciteti vodnocomunalnog sektora.	Procijenjen vrlo visoki rizik - nakon provedbe mjera rizik procijenjen kao umjeren.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reforma vodnocomunalnog sektora.

3. Promjene financijskog okvira:

Rizik	Ocjena	Mjere za smanjenje rizika
Promjene financijskog okvira	procijenjen vrlo visok rizik - nakon provedbe mjera rizik procijenjen kao visok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na razini projekta: pri pripremi tehničke dokumentacije sve financijske podatke i pokazatelje davati paralelno u kunama i eurima. 2. Provesti istraživanje tržišta kapitala na početku provedbe Programa 2021. i nakon 5 godina provedbe Programa i ocijeniti utjecaj promjena na realizaciju Programa. 3. Provesti sociološko - ekonomsko istraživanje vezano uz prihvatljivost (willingness to pay). 4. U prvoj godini realizacije programa izraditi komunikacijsku strategiju.

Najveći rizik za ispunjenje planiranih investicija u razdoblju od 2021. - 2030. predstavlja mogućnost osiguranja financijskih sredstava, kako bespovratnih sredstava putem EU fondova, tako i nacionalnih sredstava.

Kako bi se ublažili rizici ispunjenja planiranih investicija, odnosno nedostatak bespovratnih sredstava koji su planirani za ulaganje u razdoblju 2021. - 2030. biti će potrebno:

- napraviti preraspodjele unutar OPKK 2014. - 2020. u svrhu povećanja postojeće alokacije,
- da alokacija za VFO 2021. - 2027. iznosi čim više, a minimalno 1,26 milijardi eura,
- Za VFO 2028. - 2034., koji se vremenski djelomično preklapa s razdobljem ulaganja 2021. - 2030., potrebno je osigurati također čim veći iznos bespovratnih sredstava iz EU fondova.

Kako bi se ublažili rizici ispunjenja planiranih investicija, odnosno nedostatak nacionalnih sredstava koji su planirani za ulaganje u periodu 2021. - 2030. biti će potrebno:

- ojačati investicijski kapacitet javnih isporučitelja vodnih usluga na način da se do kraja provede reforma vodnog gospodarstva (pripajanjem manjih distribucijskih područja u jedno veliko uslužno područje značajno će se povećati prihodi od vodnih usluga i naknade za razvoj),
- aktivirati zajmove međunarodnih financijskih institucija.

9. OČEKIVANI UTJECAJI PROGRAMA NA PRIRODU I OKOLIŠ

9.1. Zahtjevi zaštite okoliša i prirode

Zahtjevi zaštite okoliša i prirode proistekli iz postupka strateške procjene utjecaja Programa na okoliš koja je uključivala i glavnu ocjenu prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu preuzeti su iz Strateške studije utjecaja na okoliš Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine. U Strateškoj studiji su utjecaji razmatrani na razini očekivanih tipova zahvata, a detaljnija analiza je napravljena za vodocrpilišta / vodozahvate.

Mjere zaštite okoliša propisane su u odnosu na: podzemne vode, površinske vode - rijeke i jezera, prijelazne i priobalne površinske vode, tlo i poljoprivredu, kvalitetu zraka, klimatske promjene, bioraznolikost, zaštićena područja, krajobraz, stanovništvo i zdravlje ljudi, kulturno povijesnu baštinu, materijalnu imovinu - infrastrukturne sustave i promet, ribarstvo i akvakulturu, šumarstvo i lovstvo, industriju, turizam i

gospodarenje otpadom. Posebno su istaknute mjere pojačavanja pozitivnog utjecaja, mjere zaštite okoliša za razmatrana varijantna rješenja i mjere ublažavanja negativnog utjecaja na ekološku mrežu.

9.2. Program praćenja stanja okoliša i ekološke mreže

Sukladno procijenjenim utjecajima Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine na okoliš poseban program praćenja utjecaja njegove provedbe na okoliš nije propisan. Za sastavnicu na koju provedba može imati najznačajniji utjecaj - stanje voda - monitoring koji se provodi u sklopu provedbe Plana upravljanja vodnim područjima će obuhvatiti i očekivane utjecaje predmetnog programa.

Uzimajući u obzir moguće utjecaje provedbe Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine na ekološku mrežu nije propisana uspostava dodatnog programa praćenja pojedinih ciljnih vrsta ili stanišnih tipova kojim bi se pratio utjecaj provedbe plana na stanje ekološke mreže. U slučaju da se prilikom ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu utvrdi potreba praćenja, program će biti propisan u sklopu tog postupka na razini zahvata.